

Viestintävirasto

**Suomalaiset viestintäpalveluiden
kuluttajina**

6.11.2009

Tutkimuksen taustat

- Tämän tutkimuksen on tehnyt IROResearch Oy Viestintäviraston toimeksiannosta
- Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, mitä kautta kuluttaja käyttää viestintä- ja sisältöpalveluja, mihin kuluttaja käyttää internetiä ja mihin tarkoituksiin eri kommunikointipalveluja, kuten sähköpostia tai pikaviestintää käytetään
- Puhelinhaastattelut toteutettiin 16.9 – 2.10.2009 välisenä aikana
- Puhelinhaastatteluja varten Väestörekisterikeskuksen ylläpitämästä väestötietojärjestelmästä muodostettiin satunnaisotos, johon päivitettiin puhelinnumerot (oikeassa suhteessa lanka- ja matkapuhelinnumeroita)
- Tutkimuksessa haastateltiin 2001 kohderyhmään (15 - 79-vuotiaat) kuulunutta suomalaista kuluttajaa
- Haastattelut kiintiöintiin sukupuolen, iän ja asuinalueen mukaan
- Tutkimuksen virhemarginaali 95 % luottamustasolla on $\pm 2,2$ %.

Aineiston rakenne

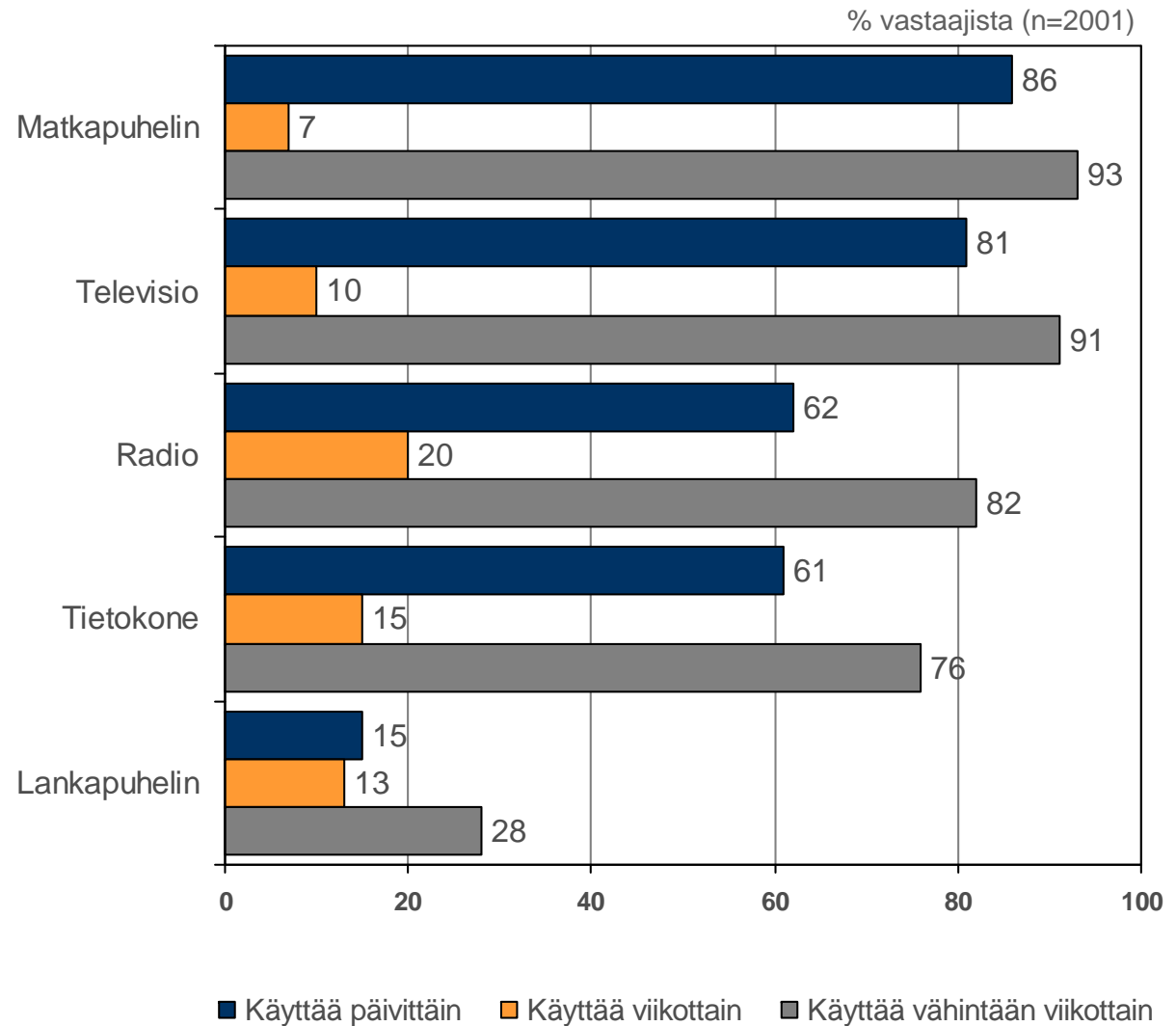
	KAIKKI 2001 %		KAIKKI 2001 %
Sukupuoli		Lääni	
Nainen	50	Etelä-suomen lääni	41
Mies	50	Länsi-suomen lääni	36
		Itä- suomen lääni	11
Ikä		Oulun lääni	8
15-24 vuotta	16	Lapin lääni	3
25-34 vuotta	15		
35-44 vuotta	17	Asuinalueen tyyppi	
45-54 vuotta	19	Kaupunki	56
55-64 vuotta	17	Kunnan taajama	20
65-79 vuotta	15	Haja-asutusalue	24
Ryhmä		Ammatti	
Tekniset edelläkäv., käyttää vähän nettiä	6	Työväestö	29
Tekniset edelläkäv., käyttää nettiä	18	Alempi toimihenkilö	9
Perinteiset, käyttää nettiä	45	Ylempi toimihenkilö	8
Perinteiset, käyttää vähän nettiä	30	Johtava asema	2
		Yksityisyrittäjä	6
Asuinpaikkakunnan tyyppi		Maanviljelijä	3
Helsinki	12	Opiskelija, koululainen	13
Espoo, Vantaa, Kauniainen	8	Eläkeläinen	23
Tampere	4	Kotiäiti/-isä	2
Turku	4	Työtön	4
Yli 50.000 asukkaan kaupunki	21		
Alle 50.000 asukkaan kaupunki	28		
Kunta, maaseutu	23		

Aineiston rakenne

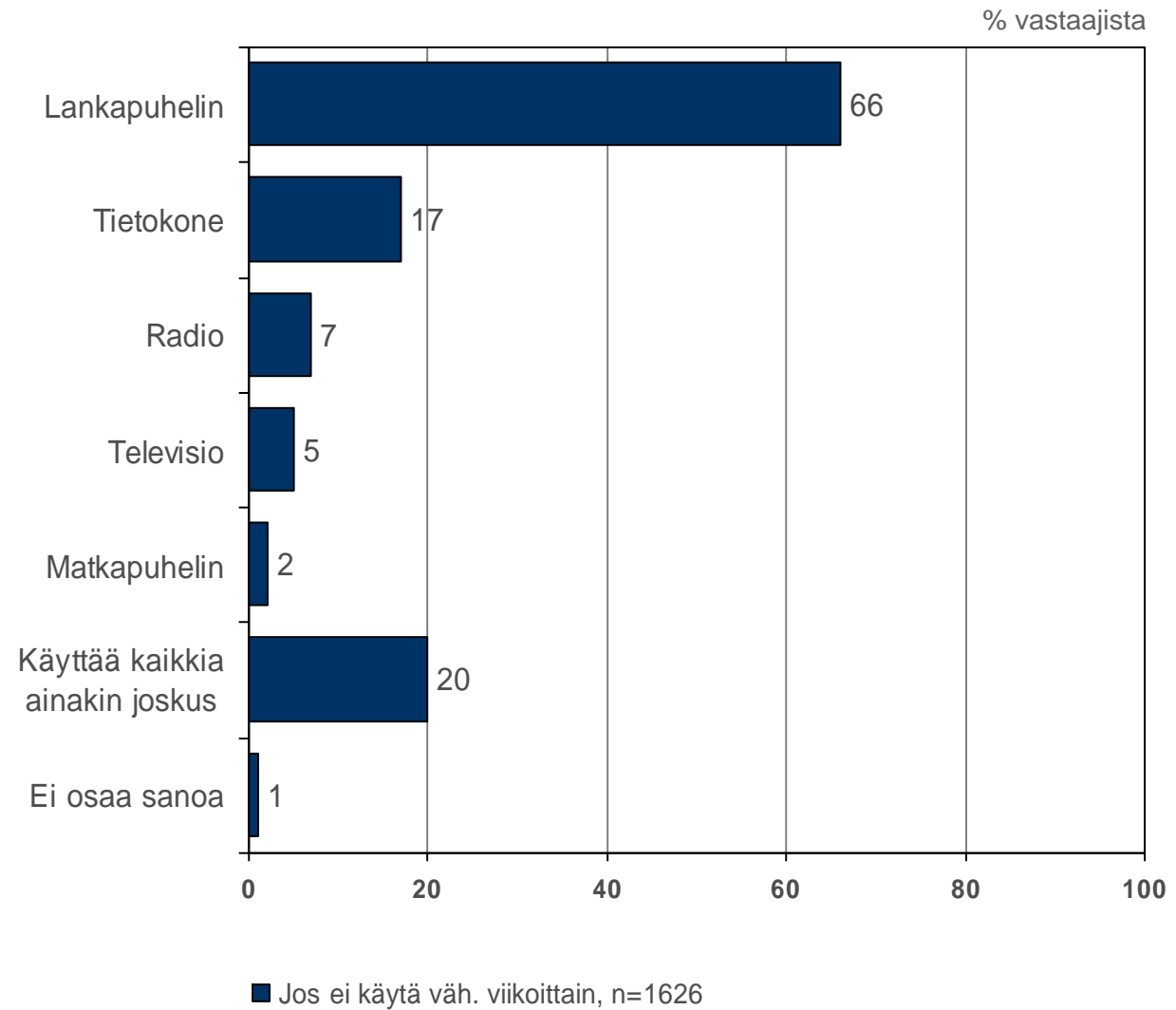
	KAIKKI 2001 %	Ei asu yksin	n=1453 %
Talouden bruttotulot		Talouden koko	
10 000 euroa tai vähemmän	6	1 henkilö	0
10 001 - 20 000 euroa	10	2 henkilöä	51
20 001 - 30 000 euroa	12	3 henkilöä	19
30 001 - 40 000 euroa	10	4 henkilöä	19
40 001 - 50 000 euroa	8	5+ henkilöä	12
50 001 - 60 000 euroa	7		
60 001 - 70 000 euroa	5	On lapsia	n=613 %
70 001 - 80 000 euroa	4	Minkä ikäisiä talouden lapset ovat	
80 001 - 100 000 euroa	4	0-1-vuotias lapsi	13
Yli 100 000 euroa	2	2-vuotias	9
Ei osaa/halua sanoa	33	3-vuotias	10
		4-vuotias	6
Elämänvaihe		5-vuotias	9
Asuu vanhempien luona	7	6-vuotias	9
Asuu yksin omassa taloudessa	27	7-vuotias	9
(Asuu yksin, ei eläkkeellä)	19	8-vuotias	7
(Asuu yksin, eläkkeellä)	8	9-vuotias	9
Pariskunta ilman lapsia	24	10-vuotias	8
Pariskunta ja lapsi/lapsia	27	11-vuotias	8
Eläkeläispariskunta	11	12-vuotias	10
Yksinhuoltaja lapsen/lasten kanssa	3	13-vuotias	8
		14-vuotias	7
		15-vuotias	13
		16-vuotias tai vanhempi lapsi	36

Mitä seuraavista laitteista käyttää päivittäin vapaa-ajalla

Miehet käyttävät enemmän tietokonetta
 Naiset enemmän lankapuhelinta, ero selittyy osin iäkkäiden naisten osuudella
 Nuoret käyttävät km. vähemmän TV:tä päivittäin

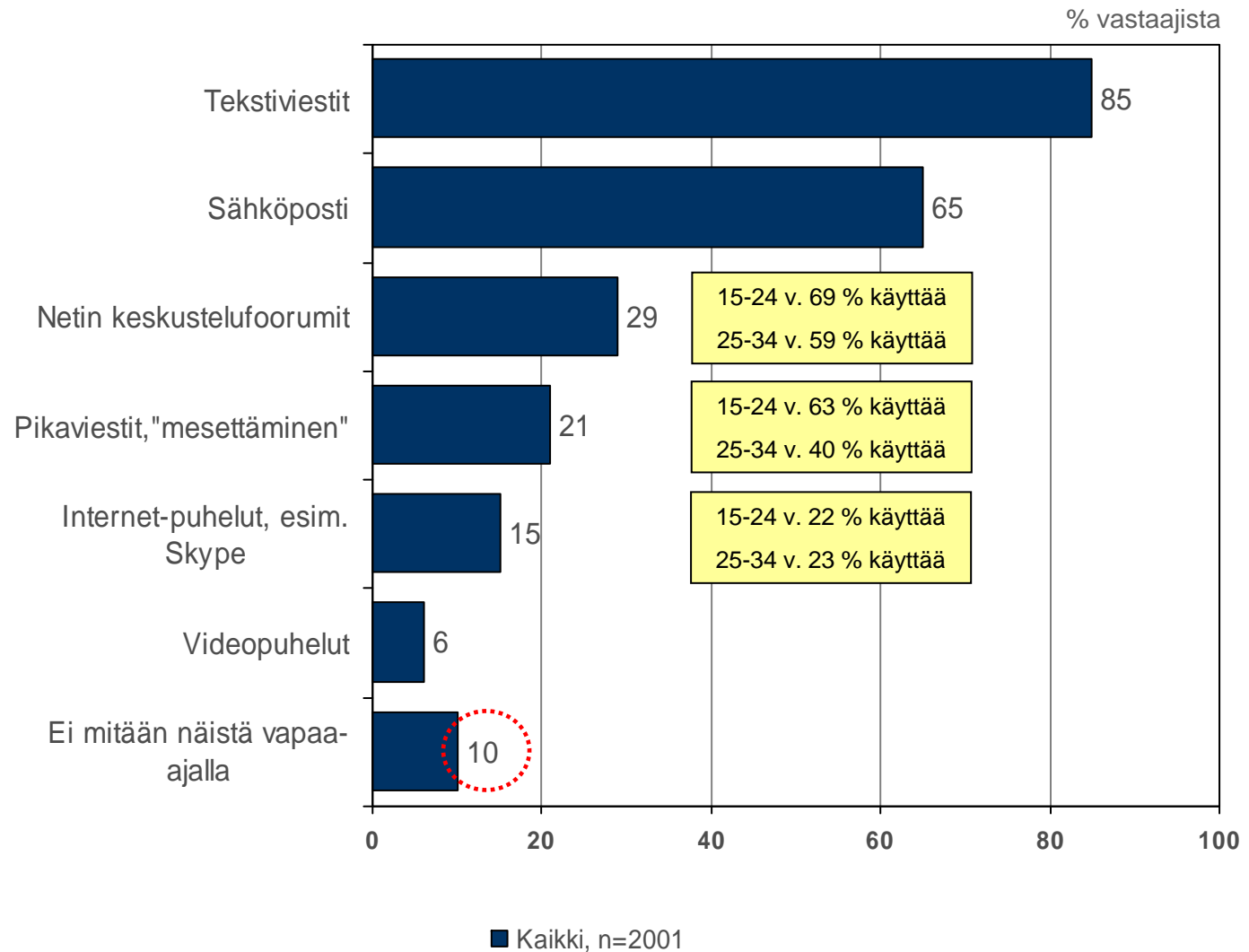
Mitä laitteita ei käytä koskaan vapaa-ajalla

Mitä seuraavista palveluista käyttää ainakin joskus vapaa-ajalla

Nuoret käyttää enemmän kaikkia palveluja, mm. keskustelufoorumit ja mesettäminen varsin yleistä nuorilla

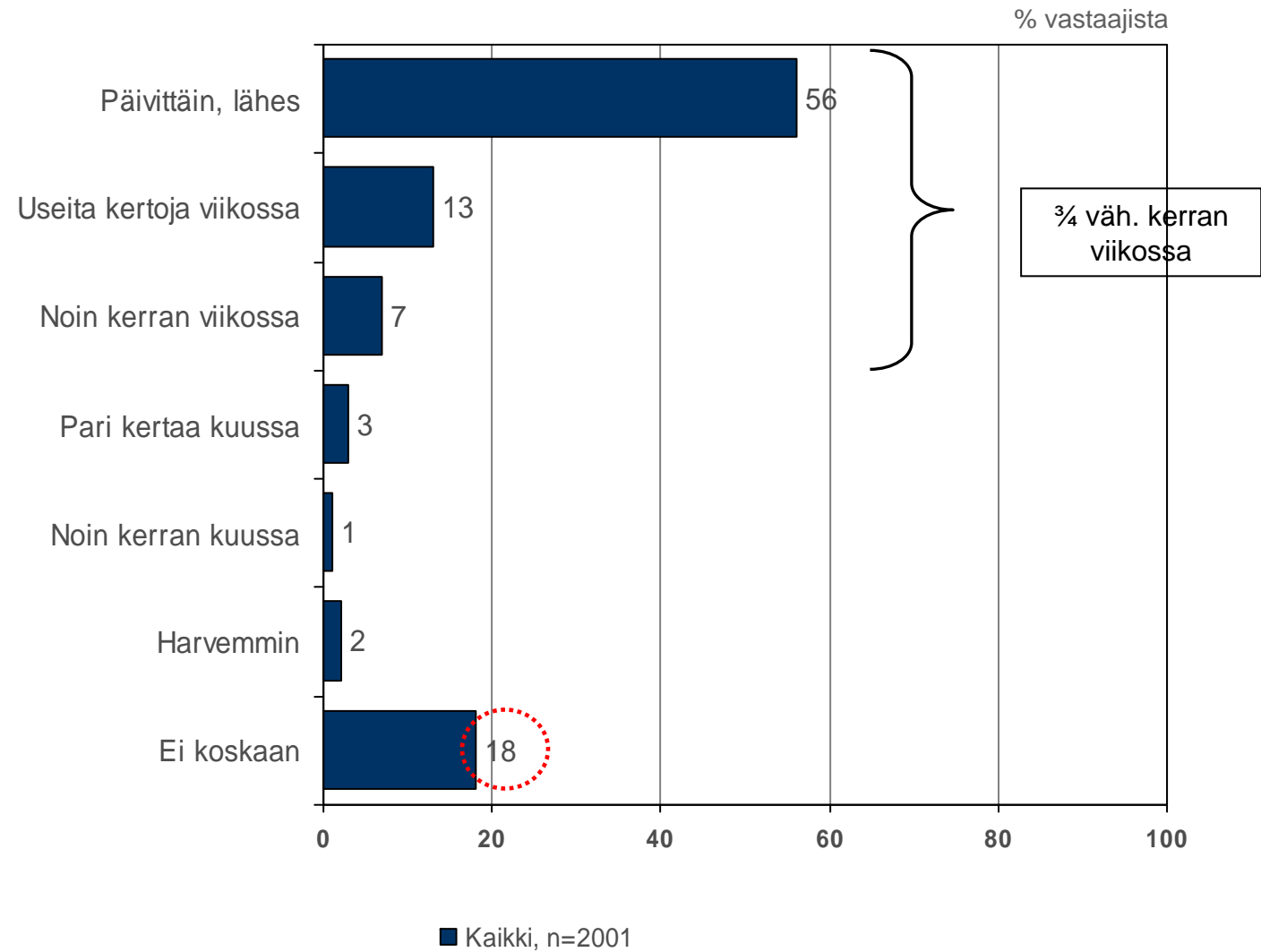
Nuoret naiset käyttävät enemmän sähköpostia ja netin keskustelufoorumeja, nuoret miehet enemmän pikiviestejä ja nettipuheluita

Kuinka usein käyttää internetiä vapaa-ajalla

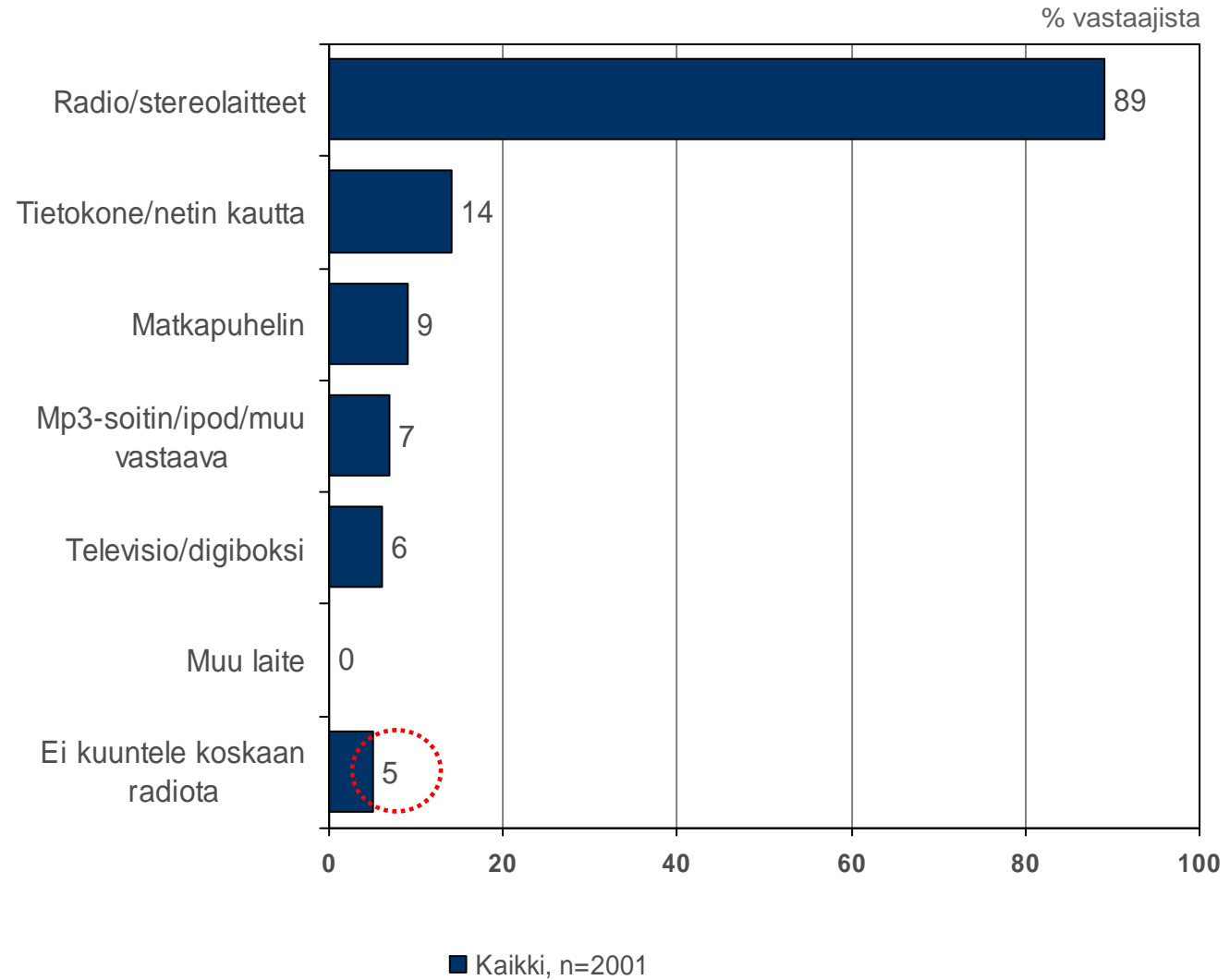
Miehissä netin päivittäiskäyttäjiä enemmän kuin naisissa

15-24 -vuotiaat 86 % päivittäin ja 98 % vähintään kerran viikossa

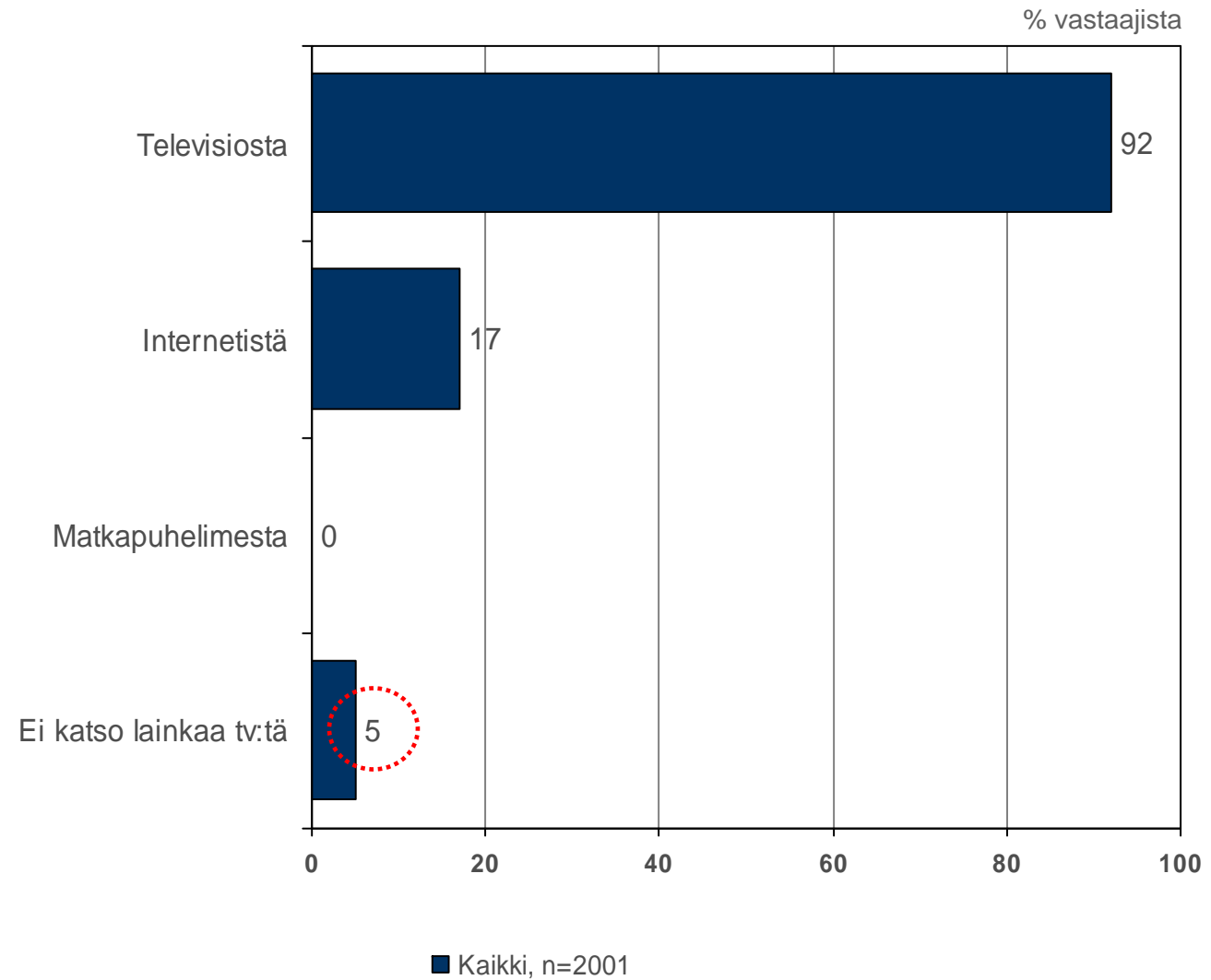
Millä laitteella/laitteilla kuuntelee radiota vapaa-ajalla

Vanhemmat ikäluokat kuuntelee radioita lähes yksinomaan radion/stereolaitteen kautta
 Ei lainkaan kuuntelevia löytyy kaikista ikäryhmistä, mutta suhteessa eniten alle 25 -v.

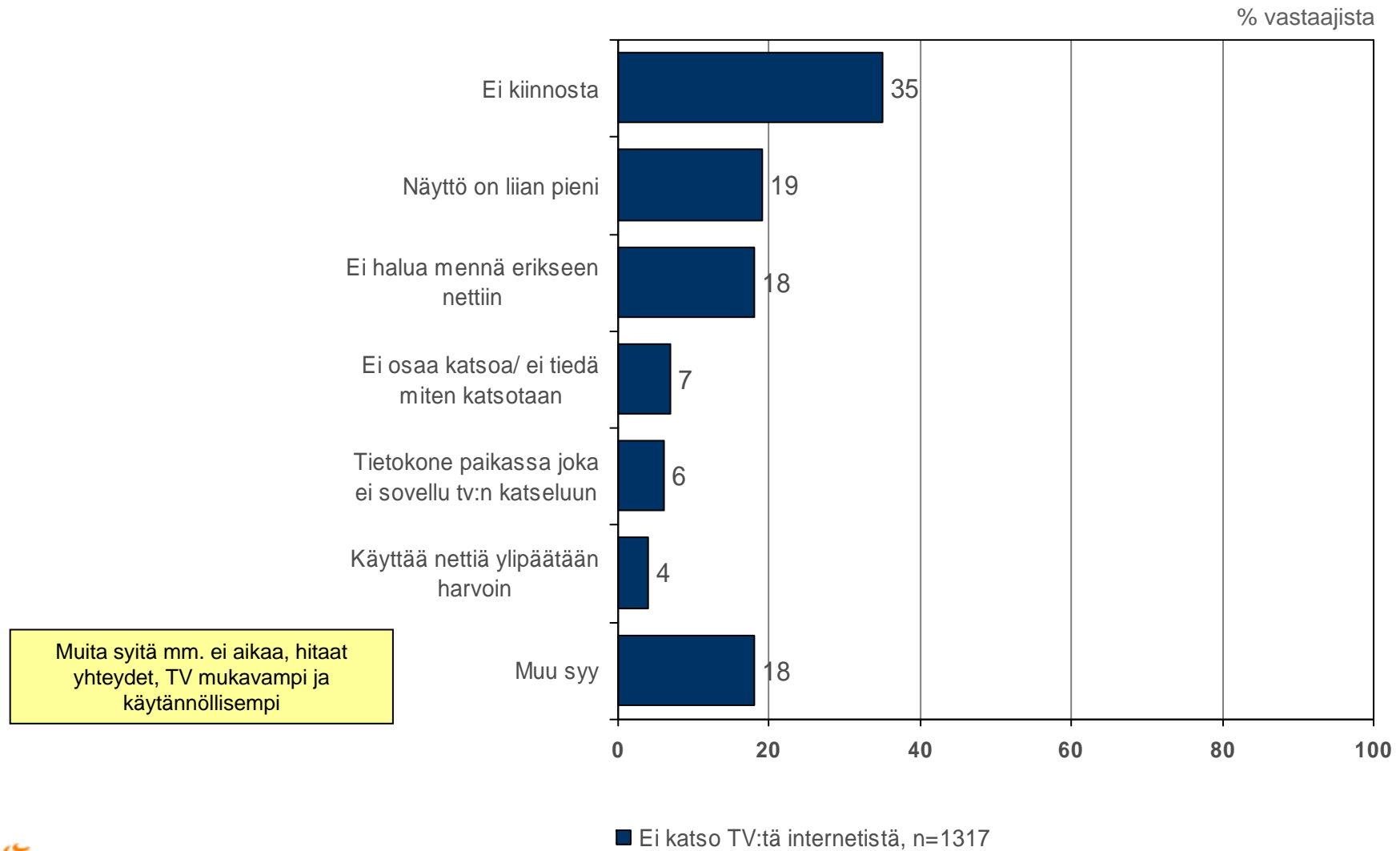

Millä tavoin katsoo televisio-ohjelmia

TV-ohjelmia katsoo:
pelkästään TV:stä 78 %
pelkästään netistä 3 %
Netistä katsojat useammin
miehiä ja nuoria (alle 35-v.)

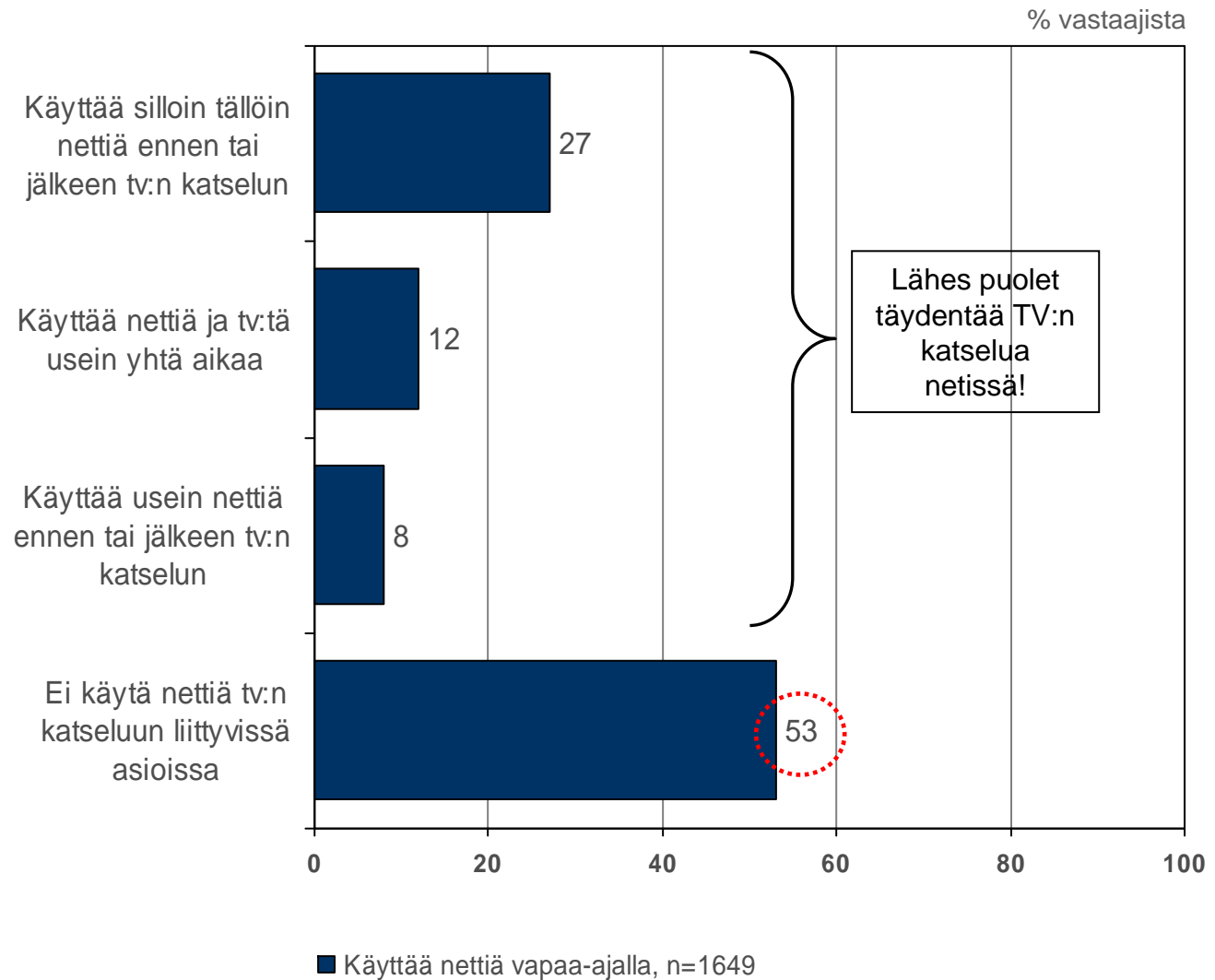
Miksi ei katso tv-ohjelmia tietokoneelta internetin kautta

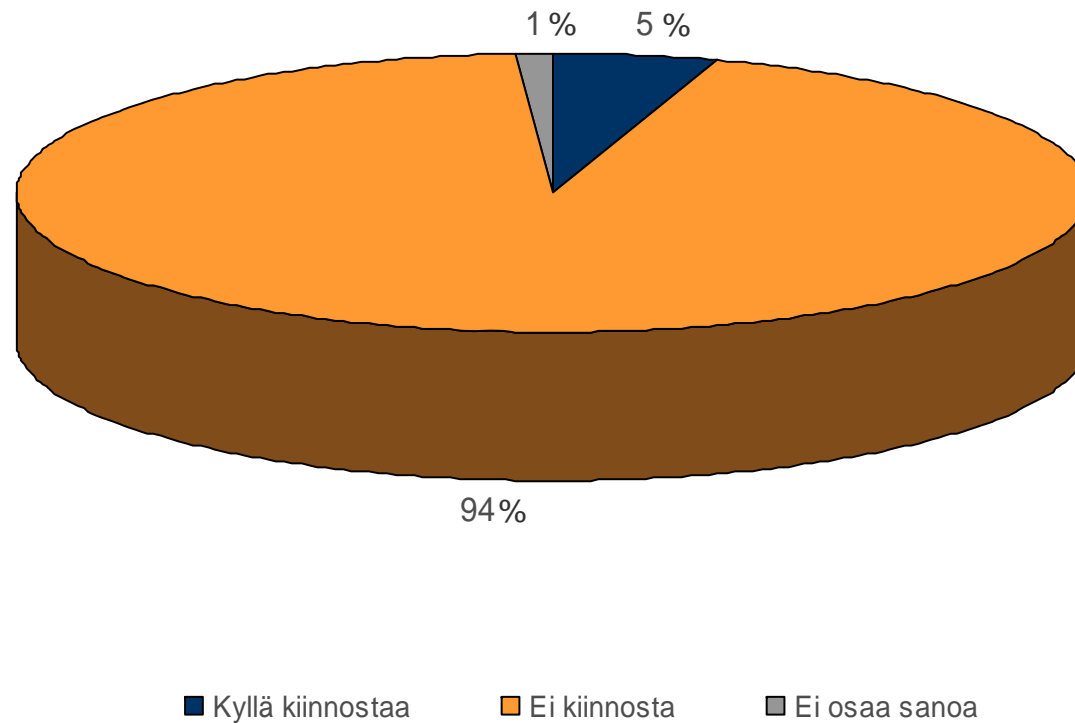
Muita syitä mm. ei aikaa, hitaat yhteydet, TV mukavampi ja käytännöllisempi

Television katselua voi täydentää netin avulla, esim. Etsimällä lisätietoa ohjelmista tai keskustelemalla niistä. Mikä kuvaa parhaiten omaa käyttäytymistä asiassa

Miehet täydentävät TV:n katselua netissä usein, naiset silloin tällöin
Mitä nuorempi henkilö, sitä enemmän TV:n katselua täydennetään netin avulla

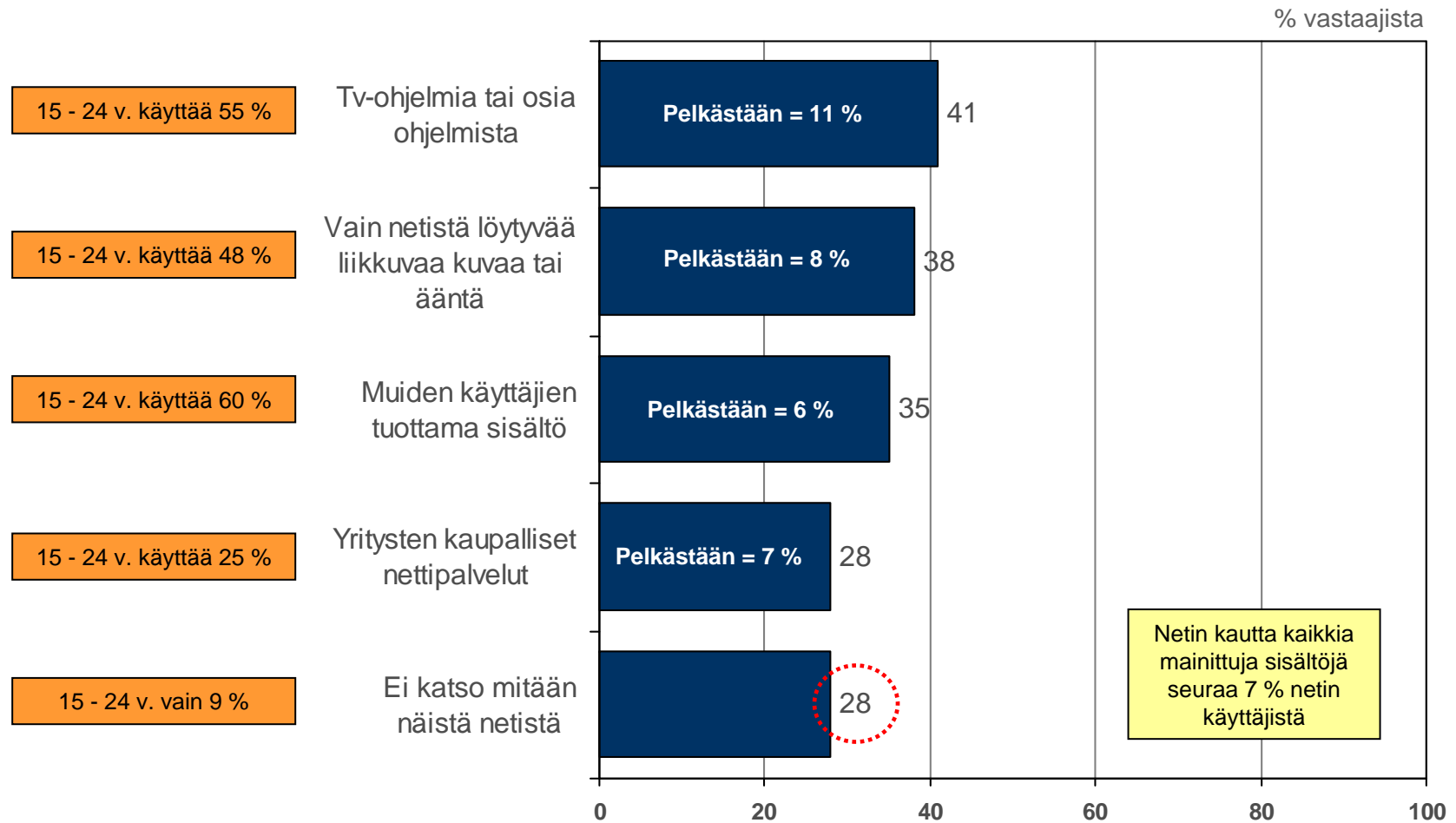

Kiinnostaako television katselu matkapuhelimella

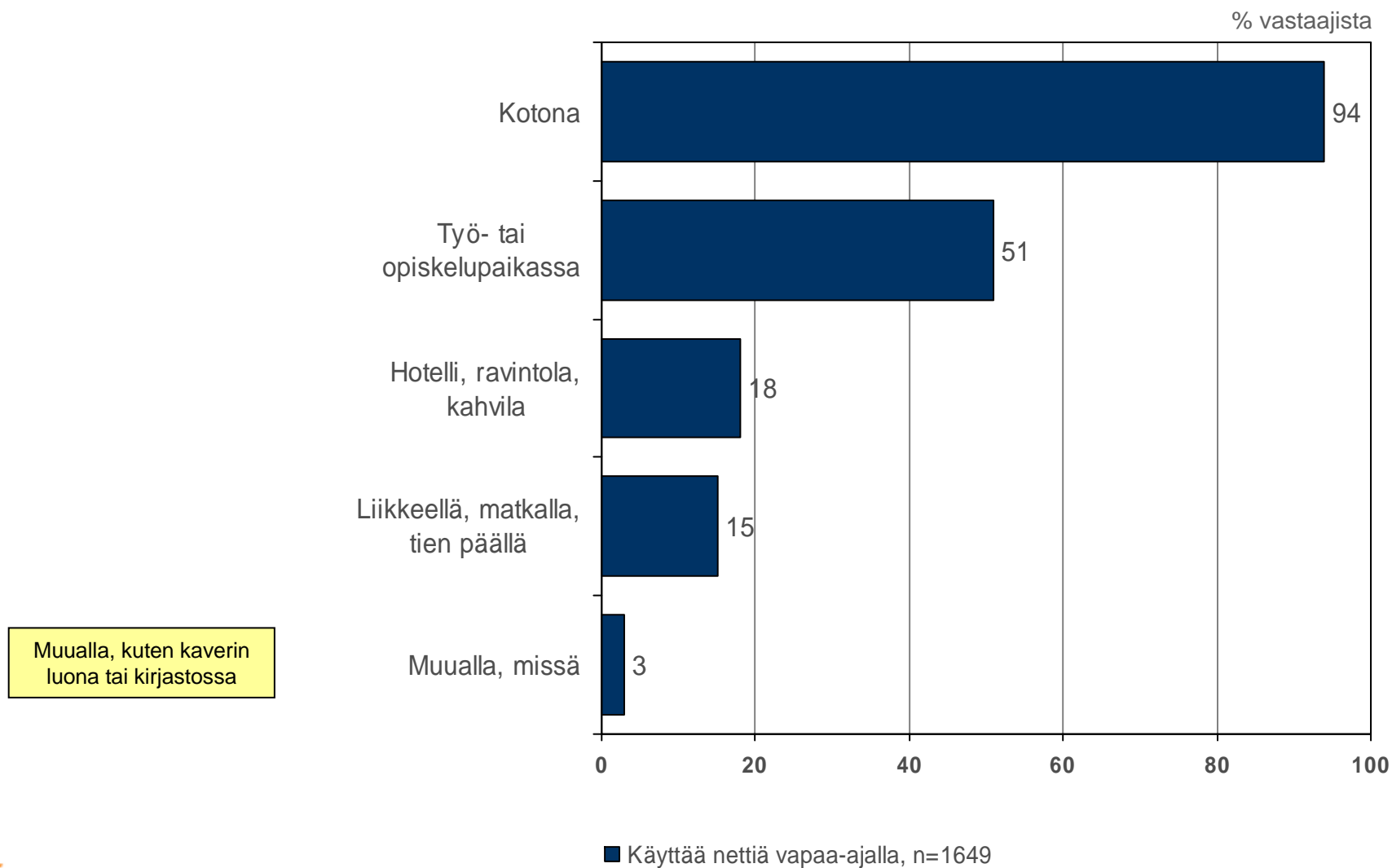
% vastaajista (On tietoinen tästä mahdollisuudesta (85 % kaikista vastaajista), n=1690)

Käyttääkö netin kautta jotakin seuraavista sisällöistä

■ Käyttää nettiä vapaa-ajalla, n=1649

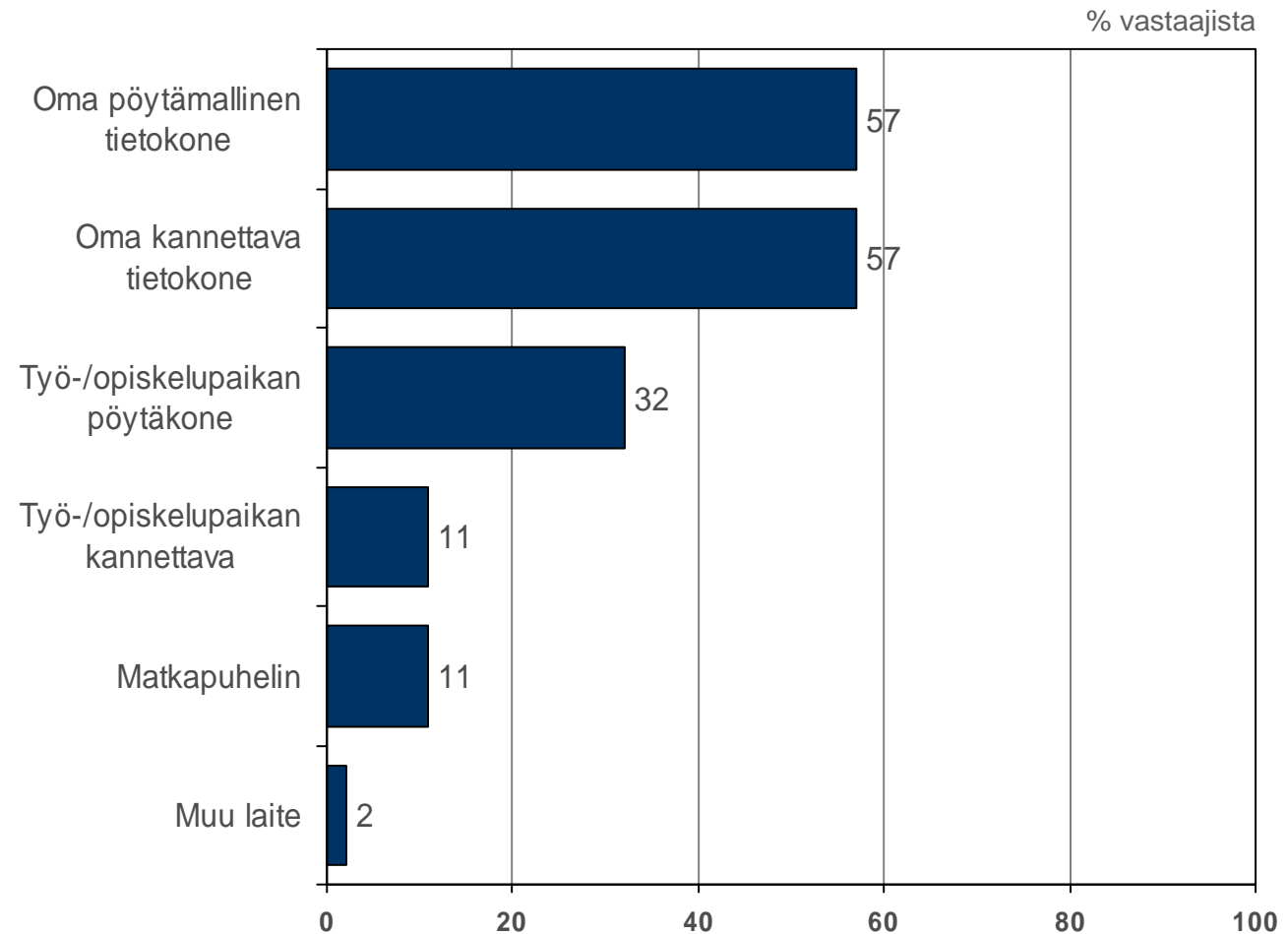
Missä kaikissa paikoissa käyttää nettiä

Millä laitteella/laitteilla käyttää internetiä

Noin 40 % pelkkä pöytäkone
 Noin 40 % pelkkä kannettava
 Noin 20 % sekä pöytäkone että kannettava

Noin 36 % tietokone sekä kotona että töissä
 Noin 62 % kone pelkästään kotona
 Noin 3 % kone pelkästään töissä/ opiskelupaikassa

■ Käyttää nettiä vapaa-ajalla, n=1649

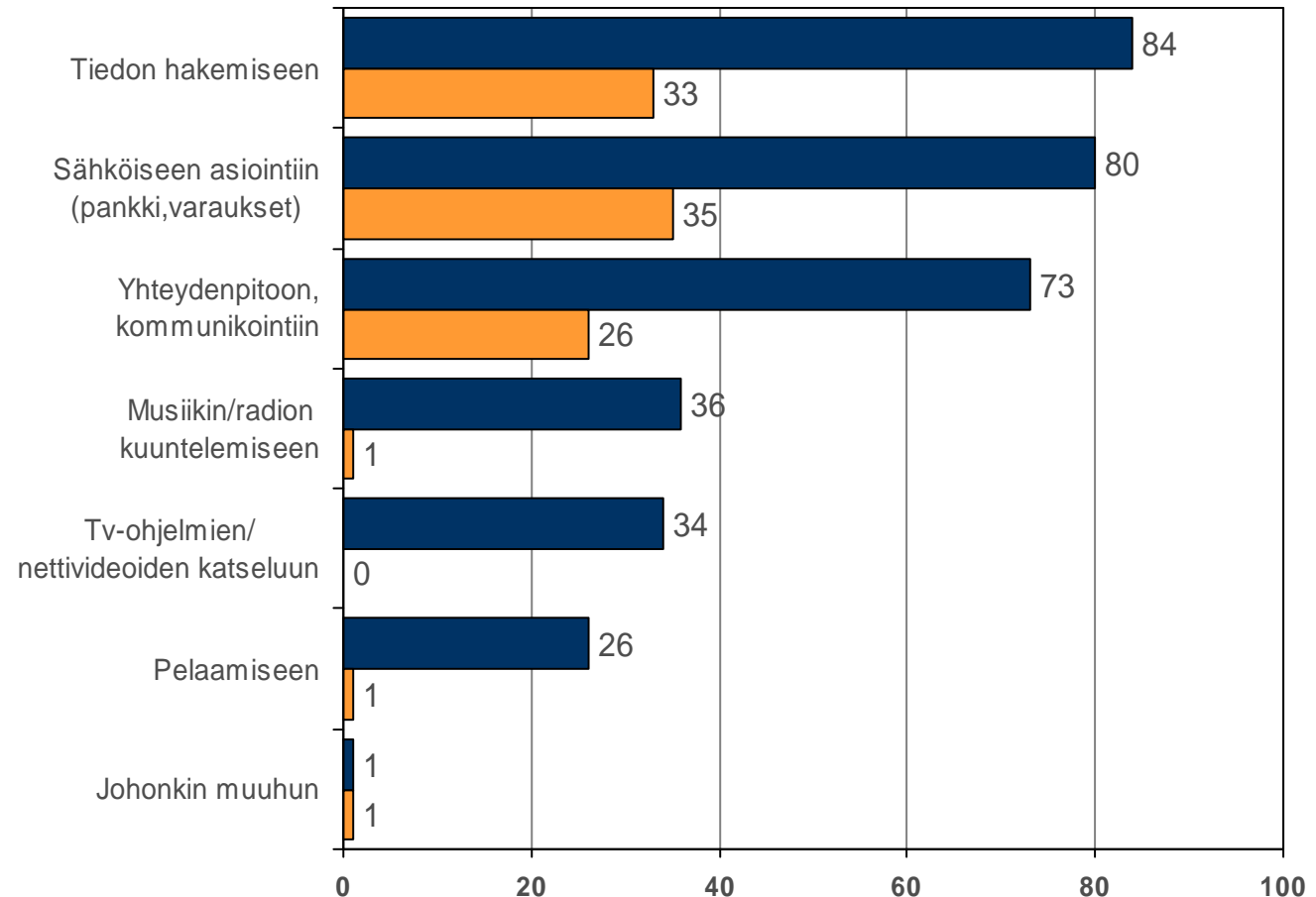
Mihin käyttää internetiä vapaa-ajalla

% vastaajista (Käyttää nettiä vapaa-ajalla, n=1649)

Miesten ja nuorten käytössä korostuu musiikin kuuntelu, tv-ohjelmien tai videoiden katselu sekä pelaaminen. Nuorilla lisäksi yhteydenpito korostuu.

Miehillä tärkeimpänä tiedon hakeminen, naisilla yhteydenpito korostuu, samoin kuin nuorilla.

15-24 -vuotiailla yhteydenpito on selvästi tärkein syy 52 % ja erityisesti nuorilla naisilla 61 %.

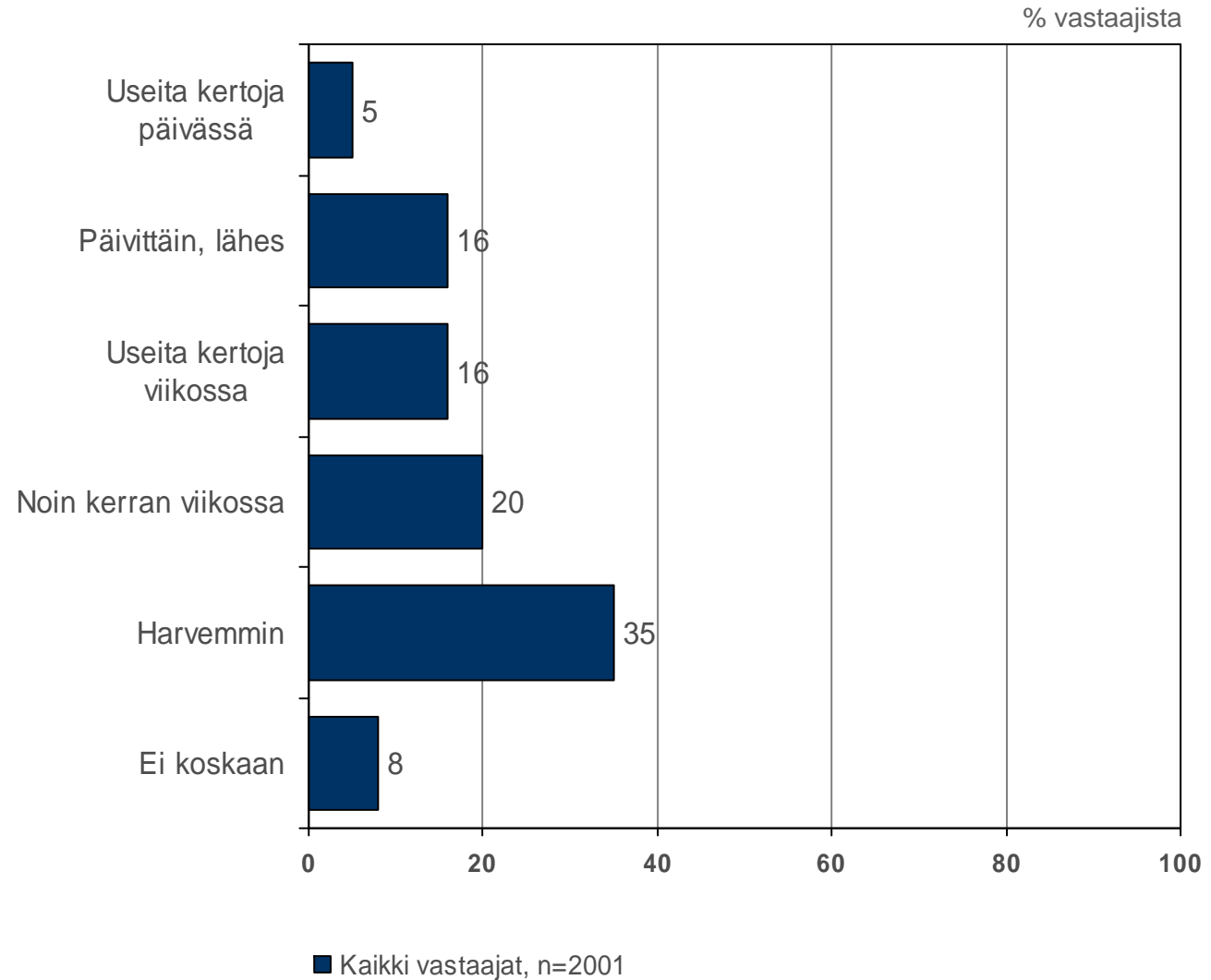

■ Mihin käyttää

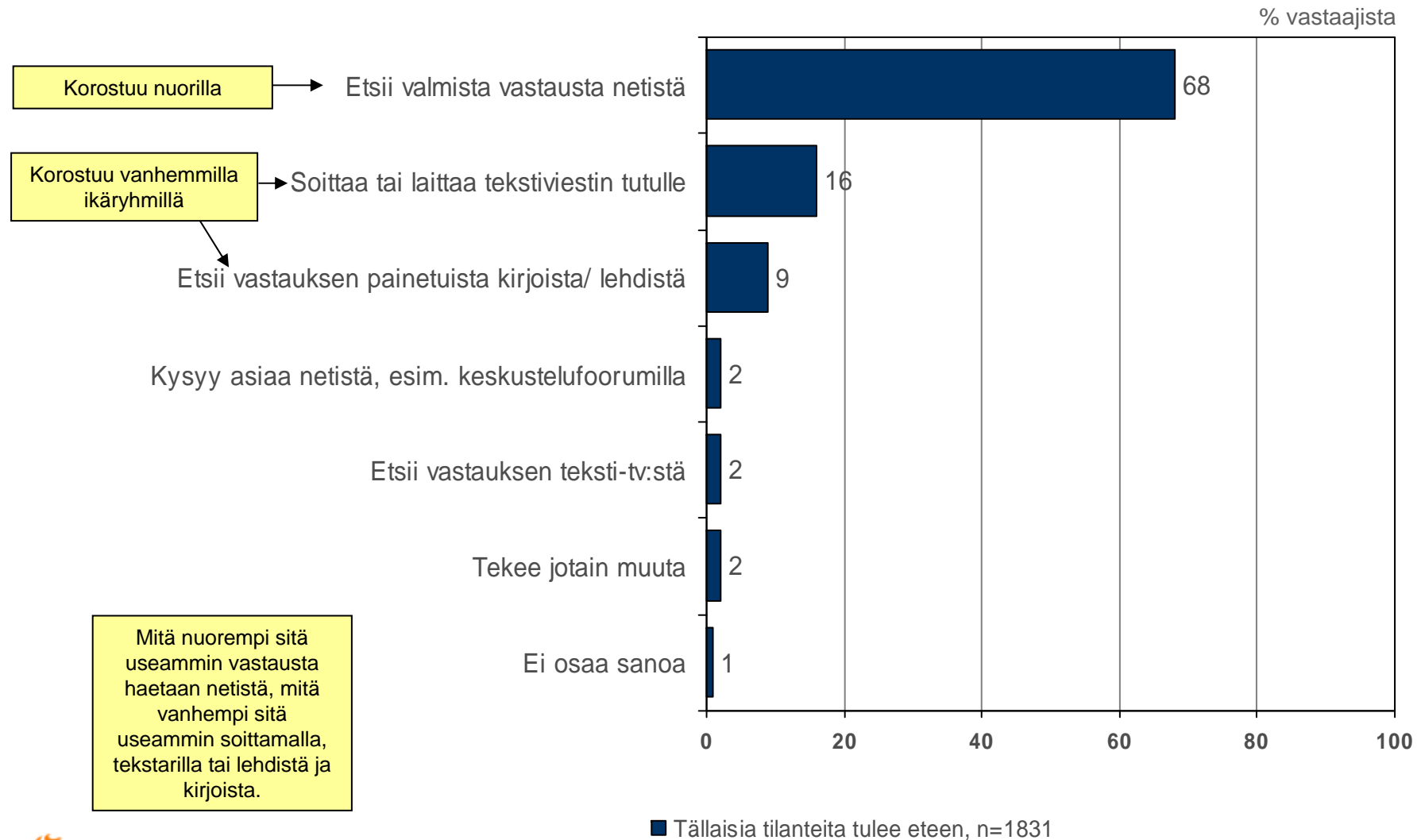
■ Tärkein asia (mikäli käyttää useampaan asiaan, n=1646)

Kuinka usein vapaa-ajalla tulee eteen tilanne, jossa pitää nopeasti löytää vastaus johonkin kysymykseen

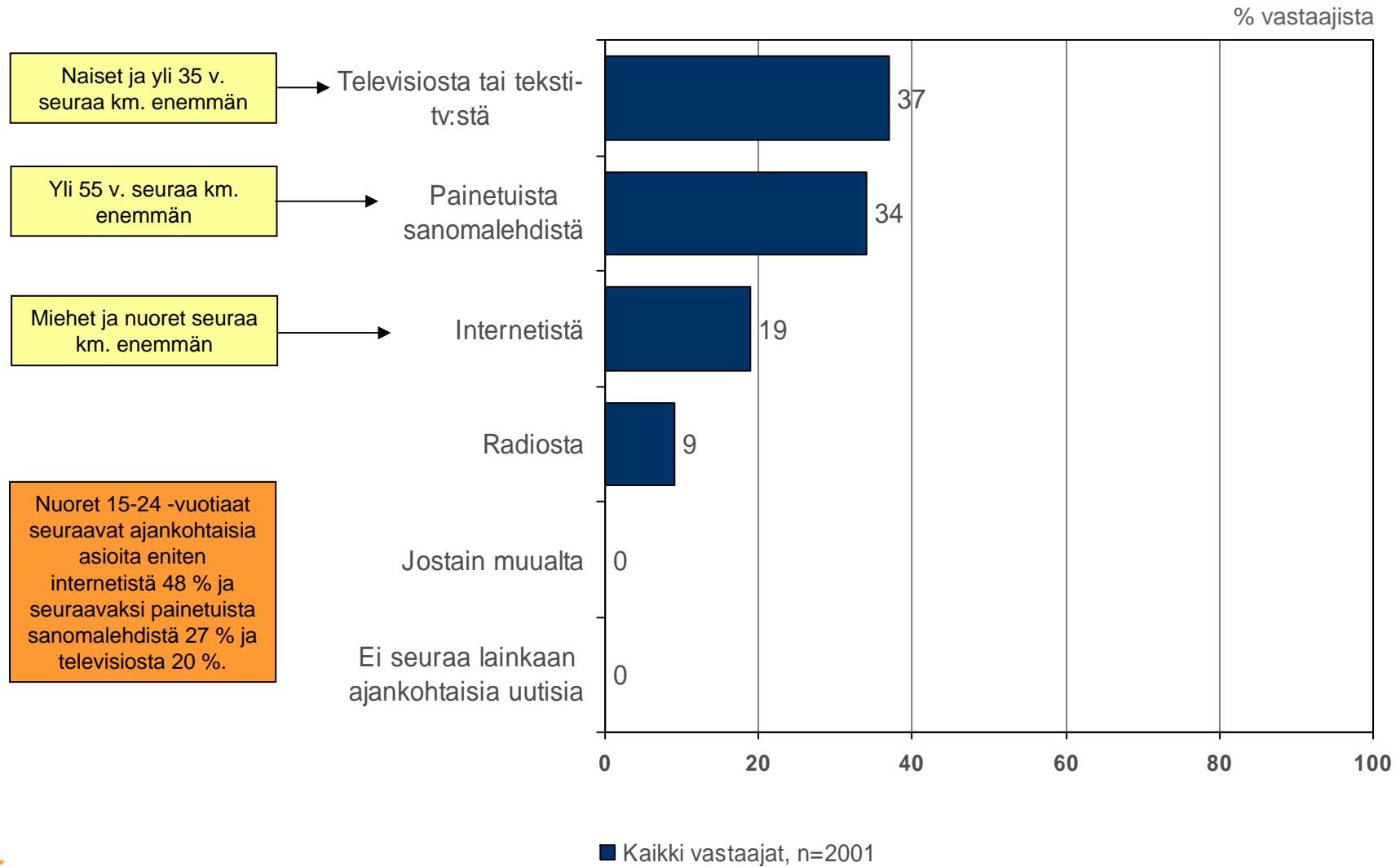
Nuoret kokevat "äkillisiä" tiedontarpeita muita useammin.

Mikä seuraavista kuvaa parhaiten sitä, miten toimii em. tilanteessa jossa vastaus pitää löytää nopeasti, eikä paikalla ole muita ihmisiä joilta voisi kysyä

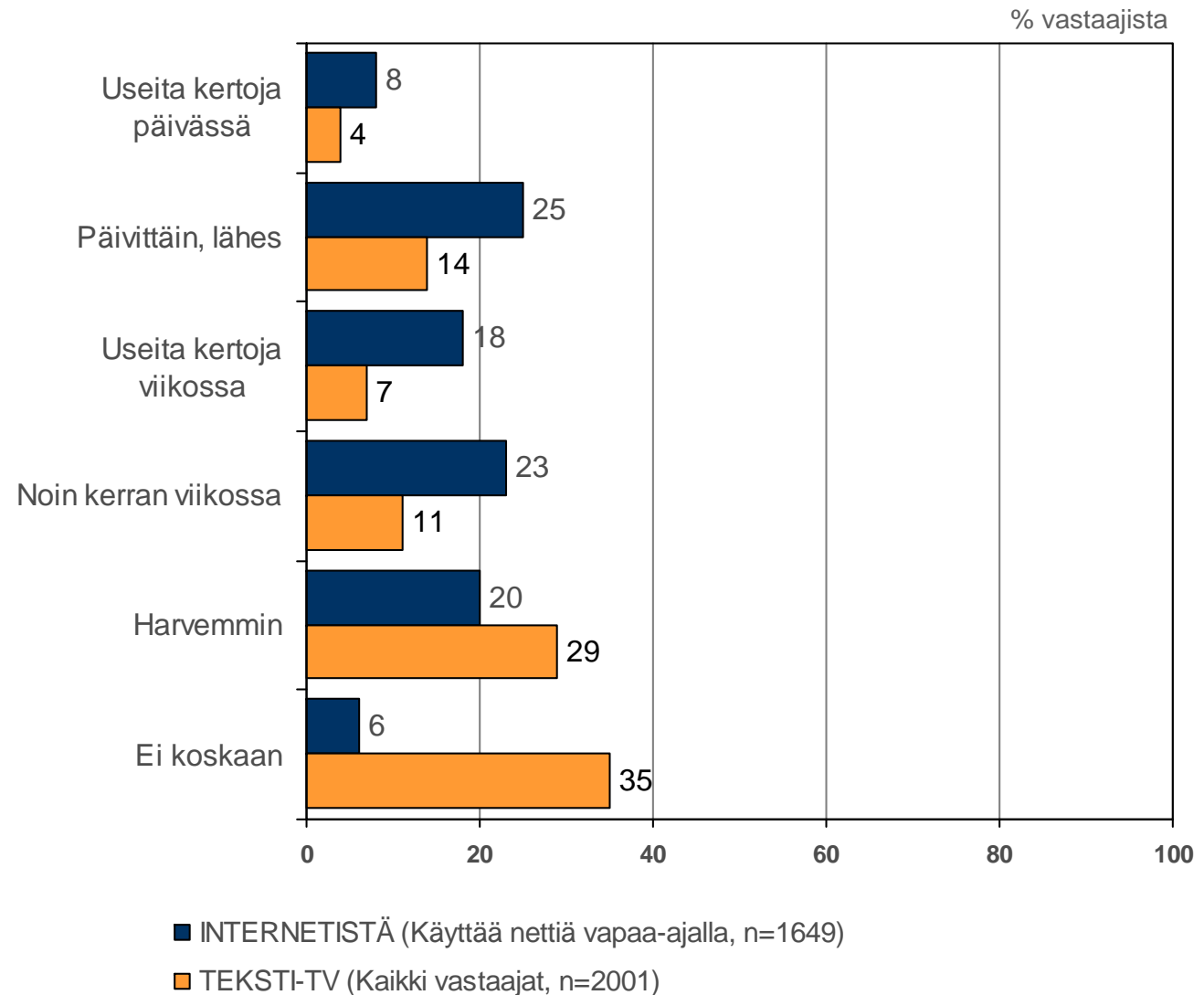
Mistä seuraa eniten ajankohtaisia uutisia vapaa-ajalla

Kuinka usein vapaa-ajalla hakee tai saa tietoa internetistä tai teksti-tv:stä kiinnostavista, esim. harrastuksiin liittyvistä asioista

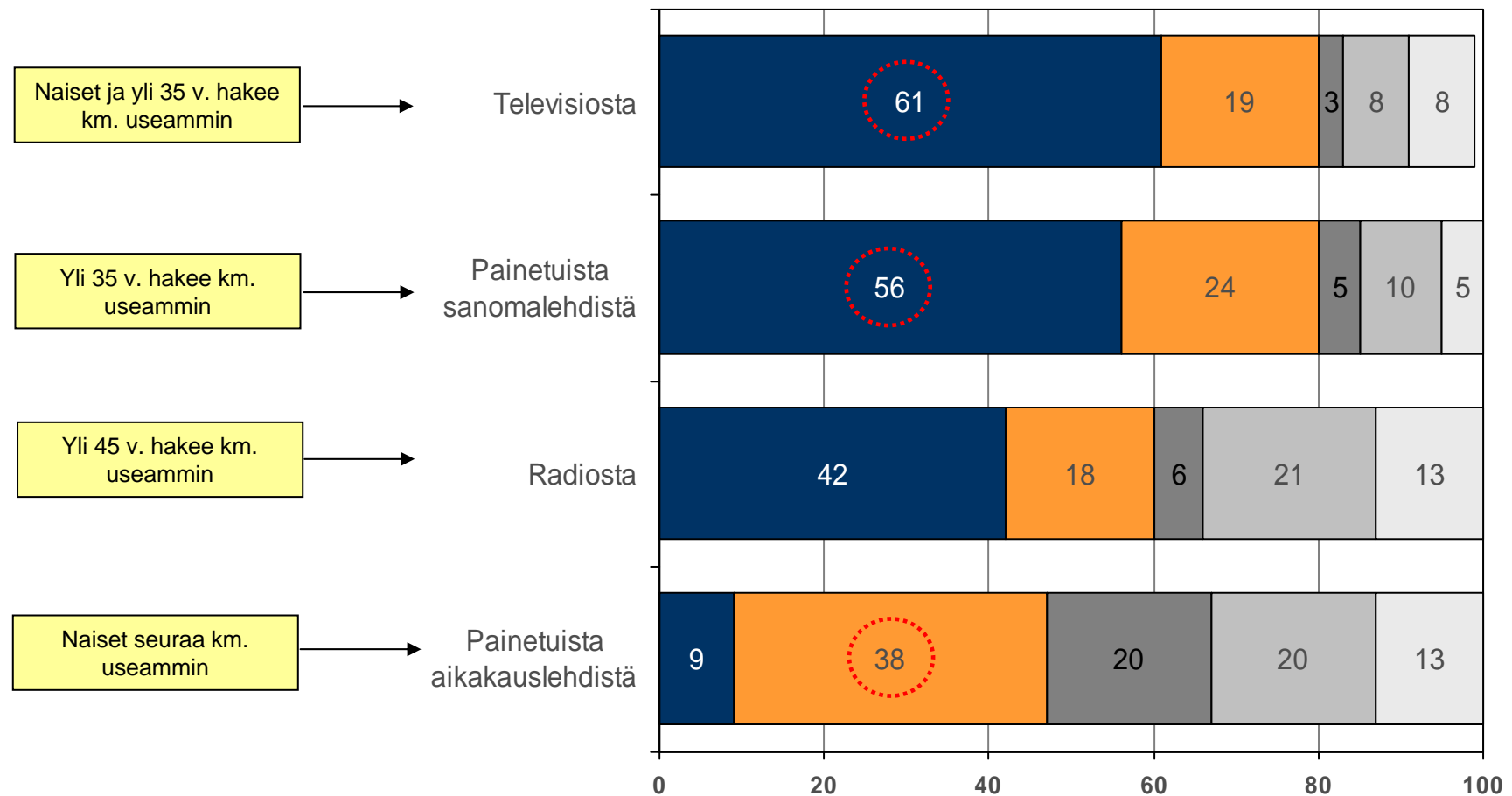
Miehet ja nuoret hakevat/saavat internetistä tietoa km. useammin

Miehet ja 35 - 64 v. hakevat/saavat tietoa teksti-tv:stä km. useammin

Kuinka usein hakee tai saa tietoa kiinnostavista asioista... Televisiosta ja painetuista sanomalehdistä lähes yhtä usein, radiosta harvemmin ja aikakauslehdistä enemmän viikkotasolla

% vastaajista (Kaikki vastaajat, n=2001)

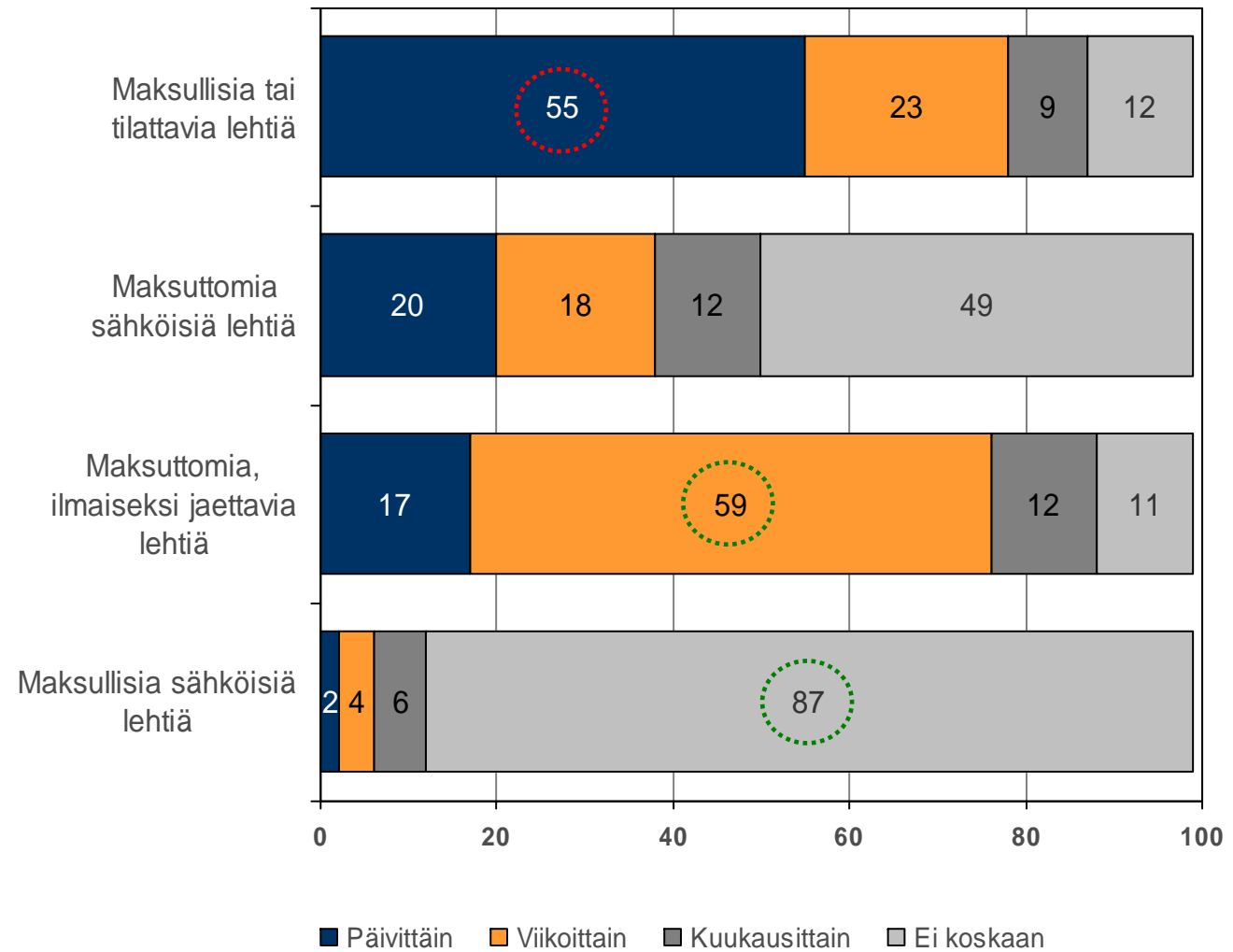

Kuinka usein lukee vapaa-ajalla...

% vastaajista (Kaikki vastaajat, n=2001)

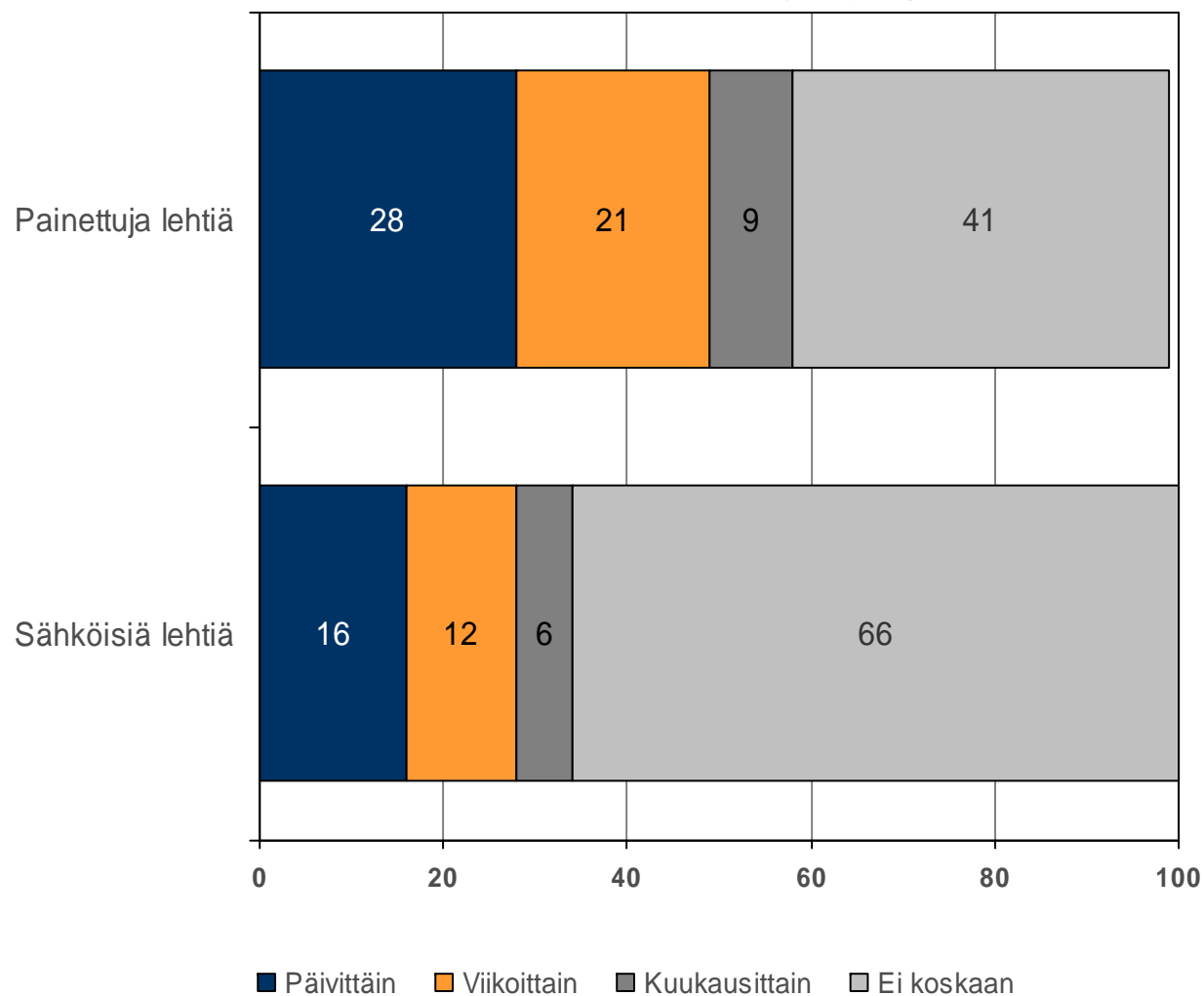
Noin 2 ei lue mitään viestintävälinettä
 Noin 4 % lukee pelkästään ilmaislehtiä
 Noin 5 % lukee pelkästään maksullisia tilattavia lehtiä

15-24 –vuotiaat seuraavat päivittäin enemmän maksuttomia sähköisiä lehtiä (30 %) kuin maksullisia tai tilattavia lehtiä (28 %)

Kuinka usein lukee työajalla...

% vastaajista (On työelämässä, n=1107)

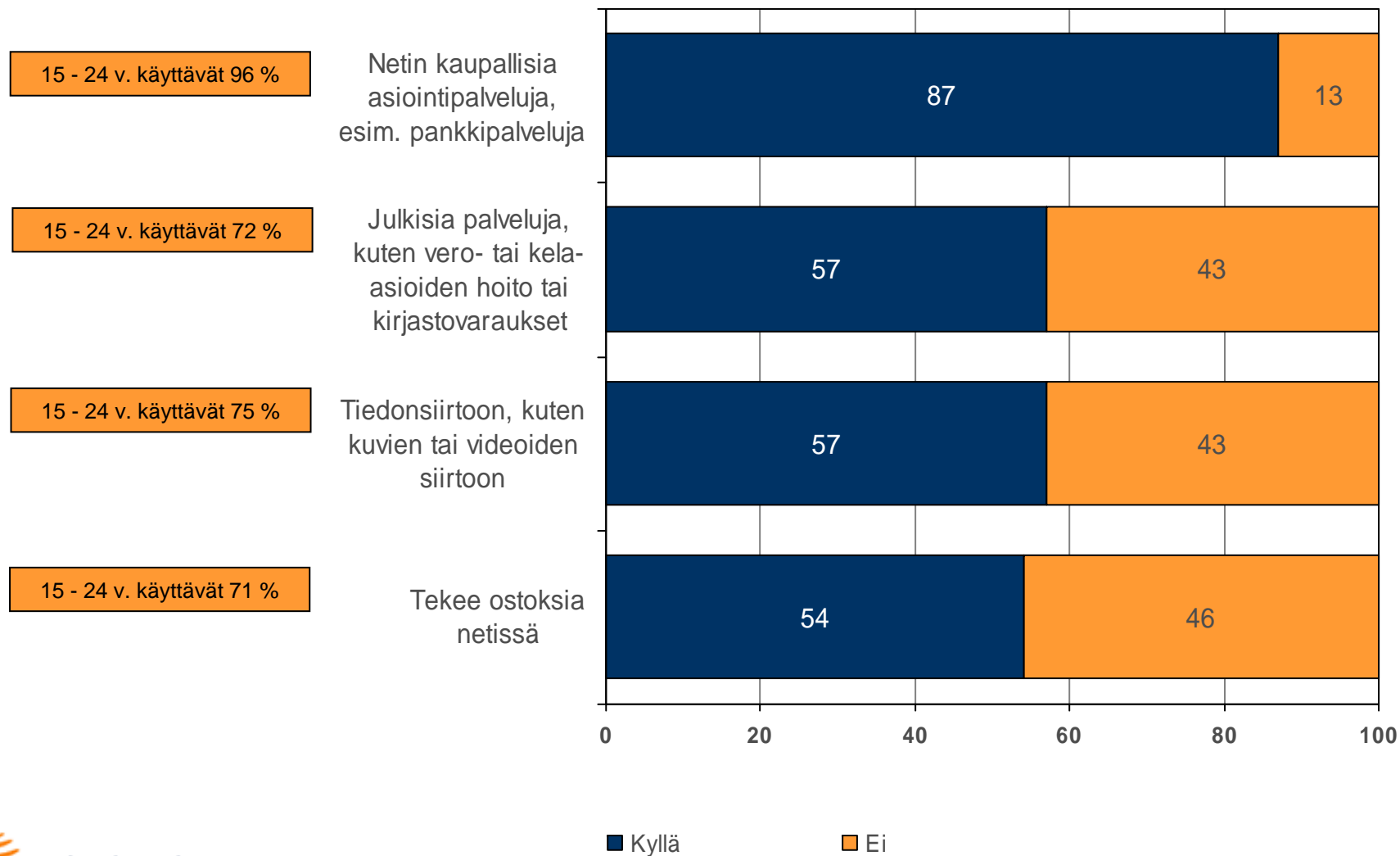

58 % lukee väh.
kuukausittain painettuja
lehtiä

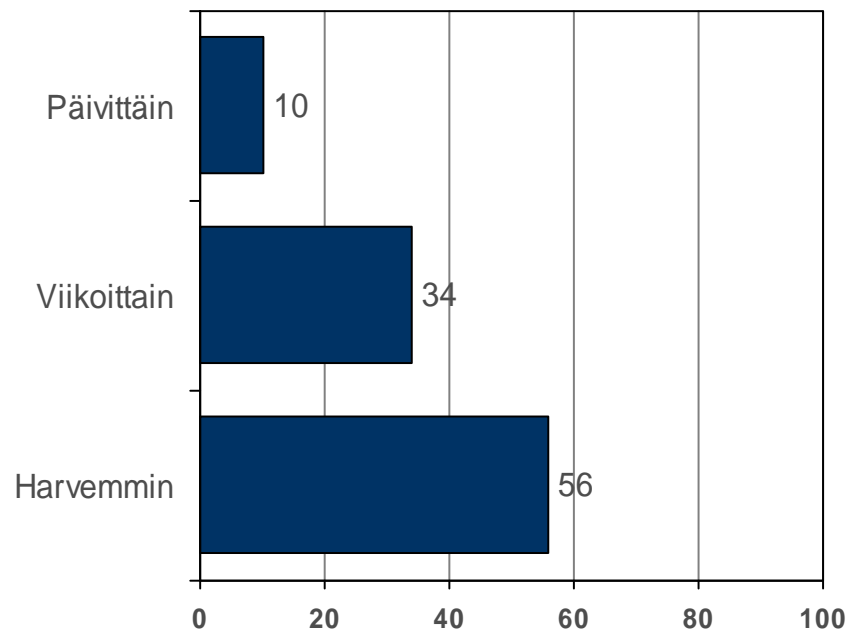
34 % lukee väh.
kuukausittain sähköisiä
lehtiä

Käyttääkö nettiä/tekeekö vapaa-aikana...

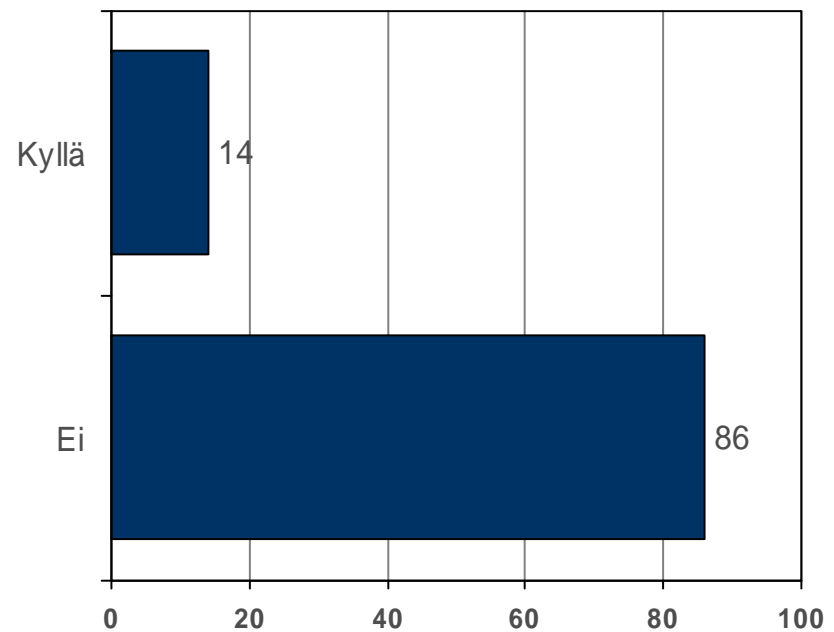
% vastaajista (Käyttää nettiä vapaa-aikana, n=1649)

Kuinka usein siirtää tiedostoja netissä vapaa-ajalla

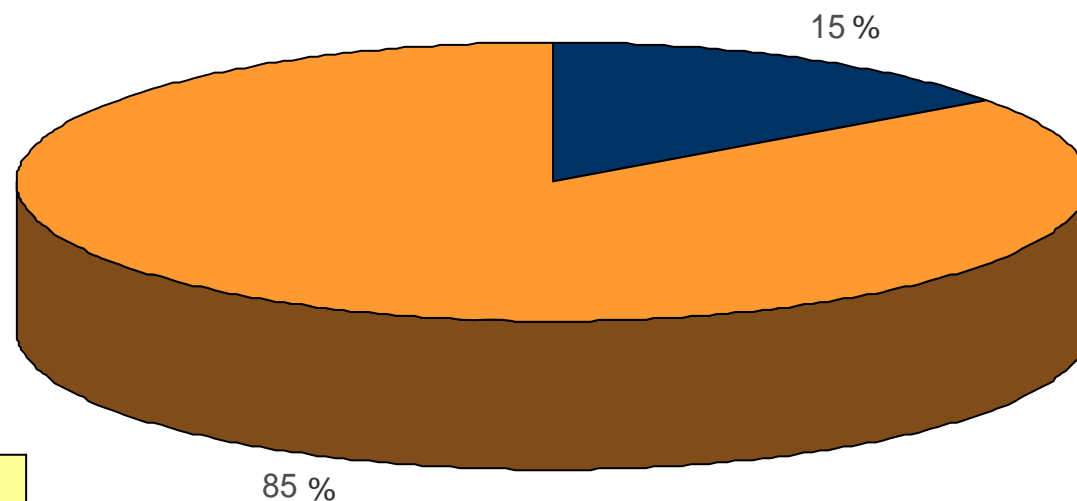

Siirtääkö suuria tiedostoja esim. vertaisverkossa

% vastaajista (Käyttää nettiä tiedonsiirtoon, n=946)

Tuottaako vapaa-ajalla omaa, julkisesti saatavilla olevaa sisältöä nettiin, esim. omat kotisivut, kuvia tai tekstiä

Nuoret tuottaneet suhteessa useammin omaa sisältöä nettiin

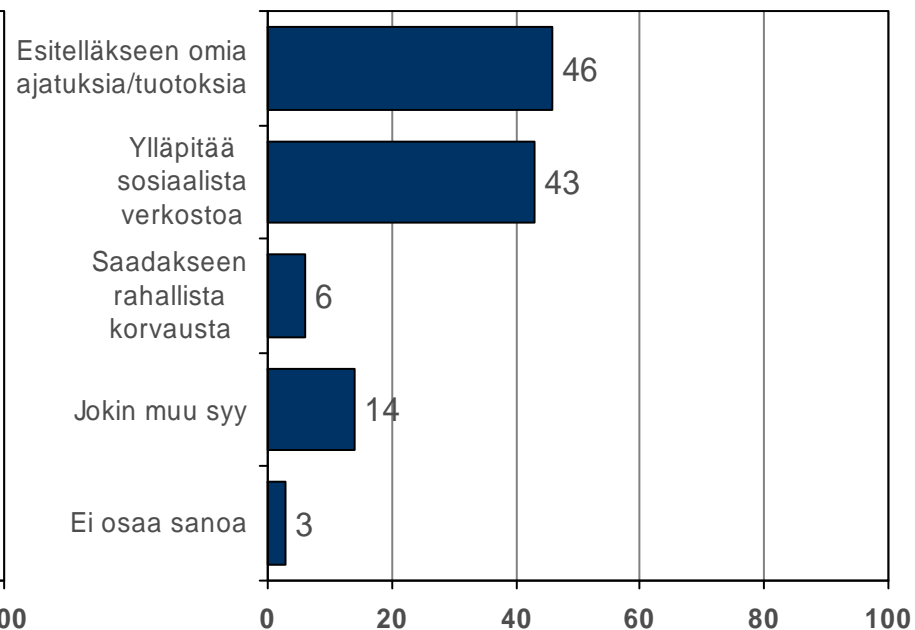
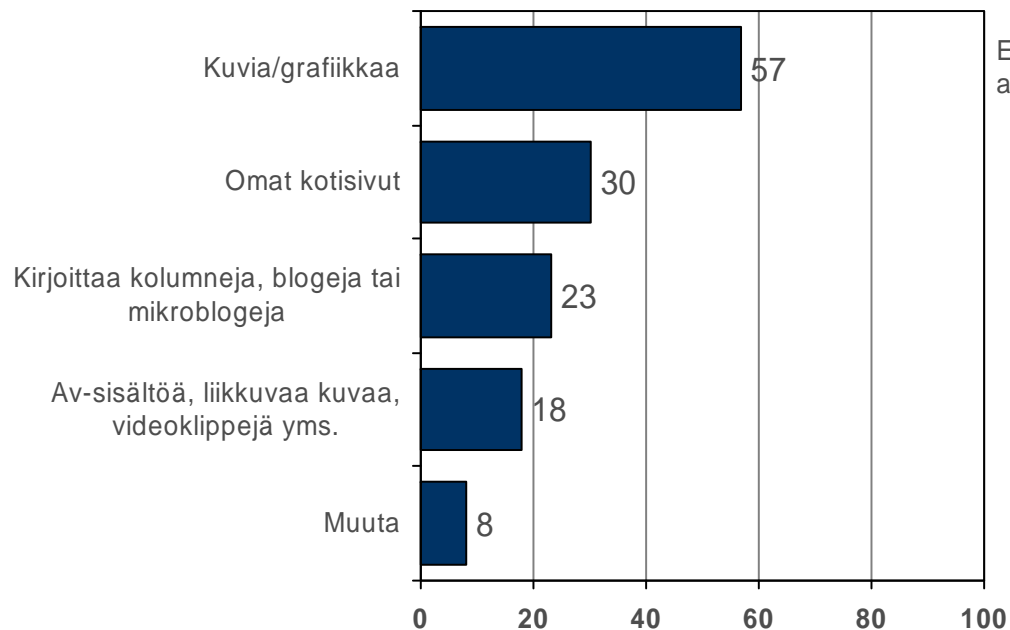
■ Kyllä

■ Ei

% vastaajista (Käyttää nettiä vapaa-aikana, n=1694)

Mitä sisältöä on tuottanut

Mistä syystä on tuottanut omaa sisältöä internetiin

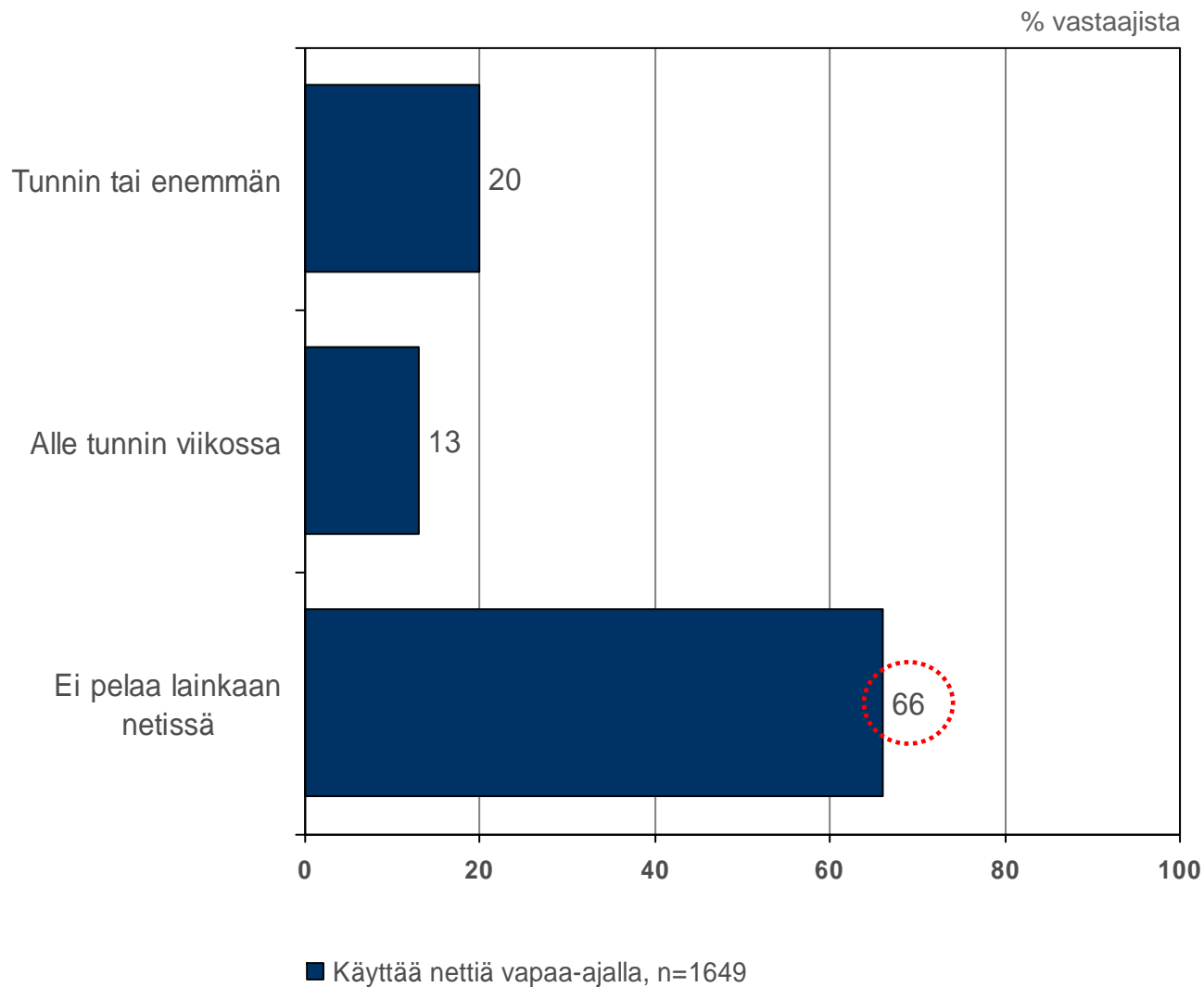

Nuoret tuottaneet muita useammin kuvaa/grafiikkaa, keski-ikäiset päivittävät kotisivuja

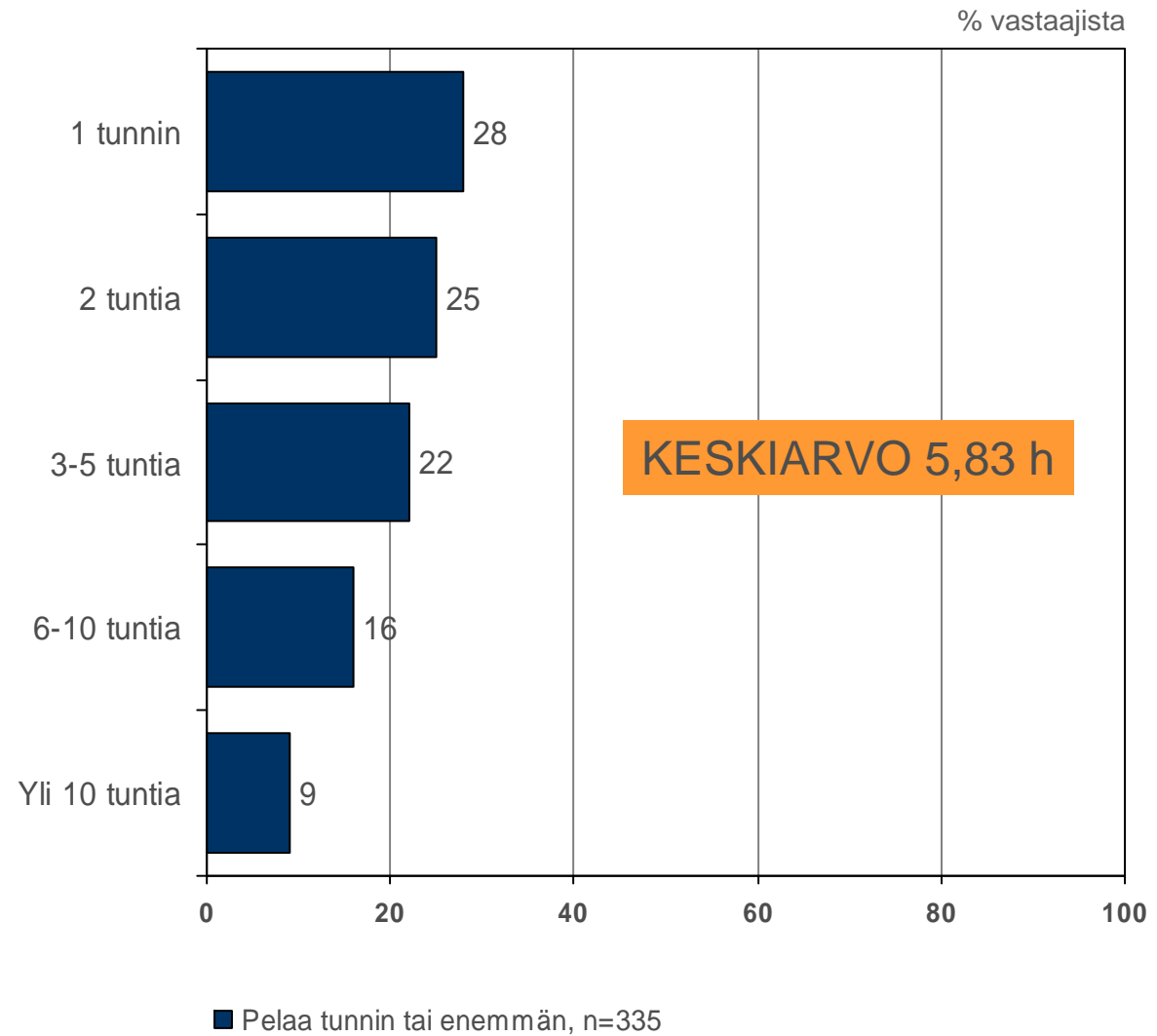
% vastaajista (Tuottaa omaa sisältöä internetiin, n=246)

Kuinka monta tuntia suurin piirtein viikossa pelaa internetissä

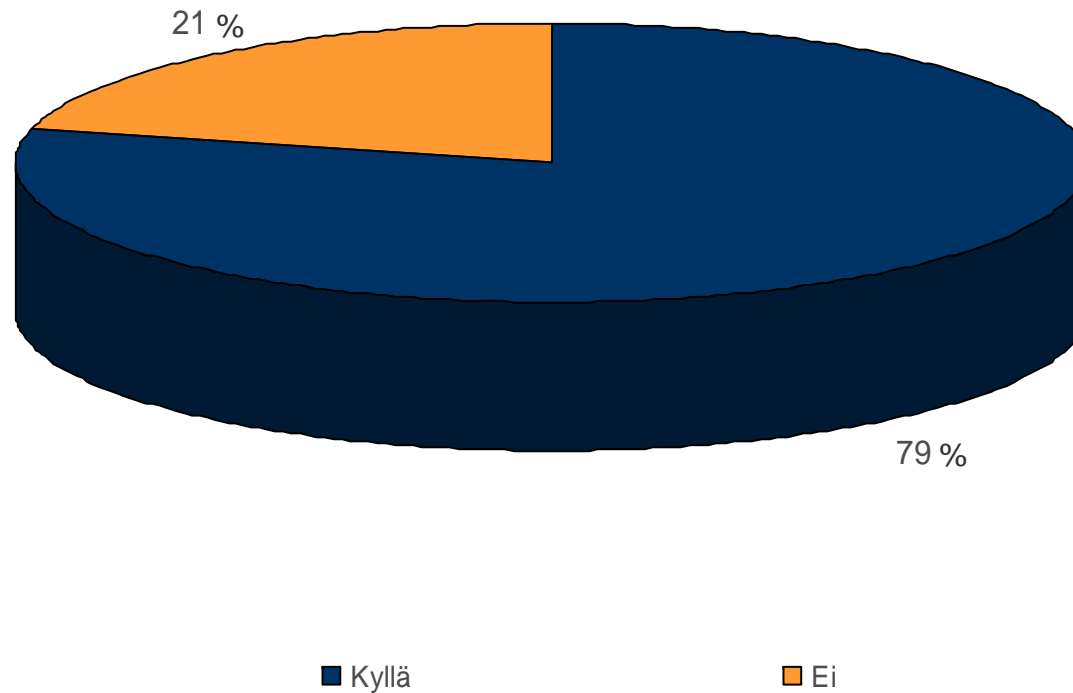
Nuoret miehet pelaavat
muuta väestöä
useammin ja enemmän

Kuinka monta tuntia viikossa pelaa netissä

Käyttääkö internetiä vapaa-ajalla yhteydenpitoon tai muuhun kommunikointiin tuttujen tai muiden ihmisten kanssa

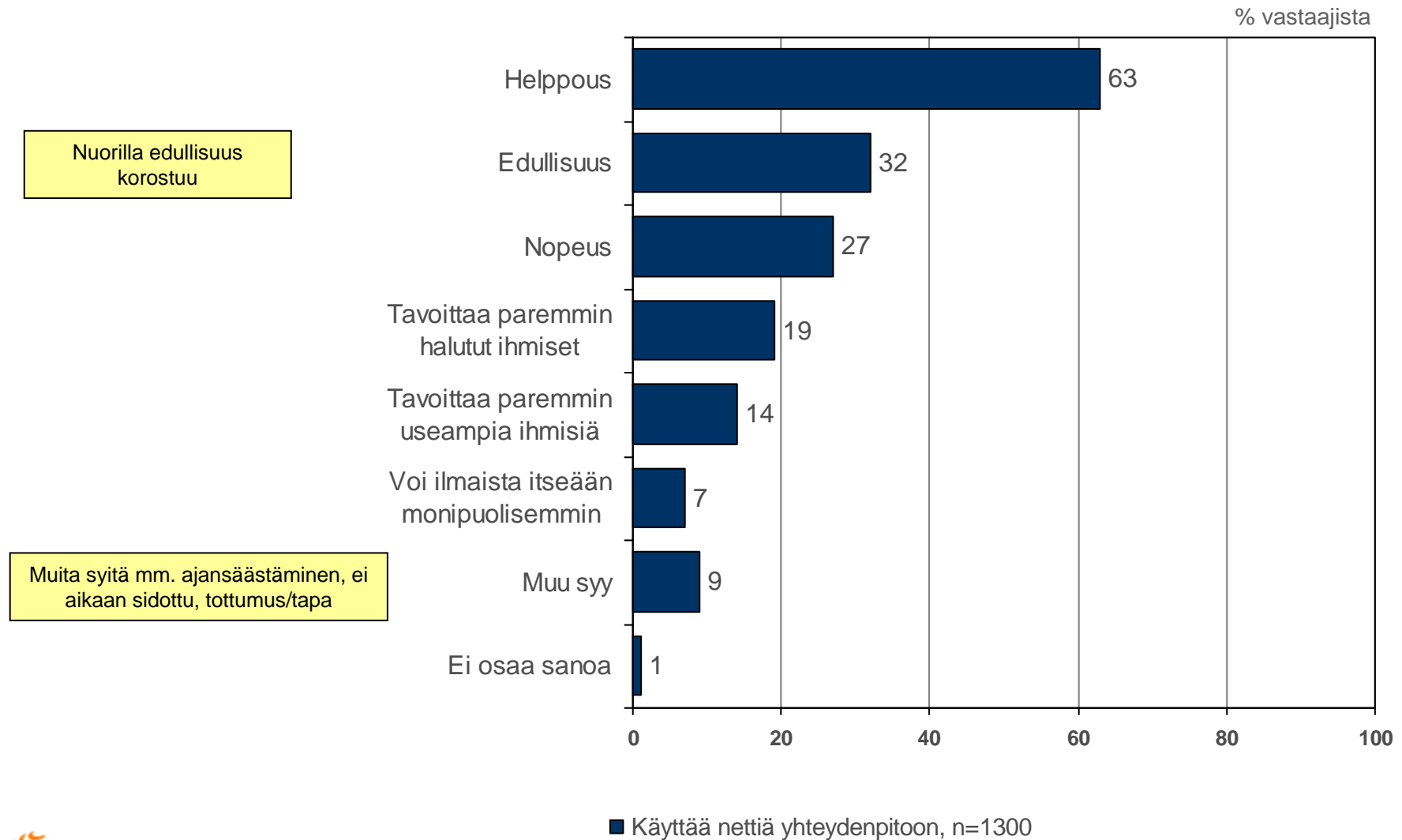

Naiset, nuoret ja suurissa kaupungeissa asuvat käyttävät muuta väestöä useammin nettiä vapaa-ajallaan yhteydenpitoon ja muuhun kommunikointiin

15-24 –vuotiaista 95 % käyttää internetiä yhteydenpitoon tai muuhun kommunikointiin tuttujen tai muiden ihmisten kanssa

% vastaajista (Käyttää nettiä vapaa-aikana, n=1694)

Miksi käyttää internetiä yhteydenpitoon tai kommunikointiin

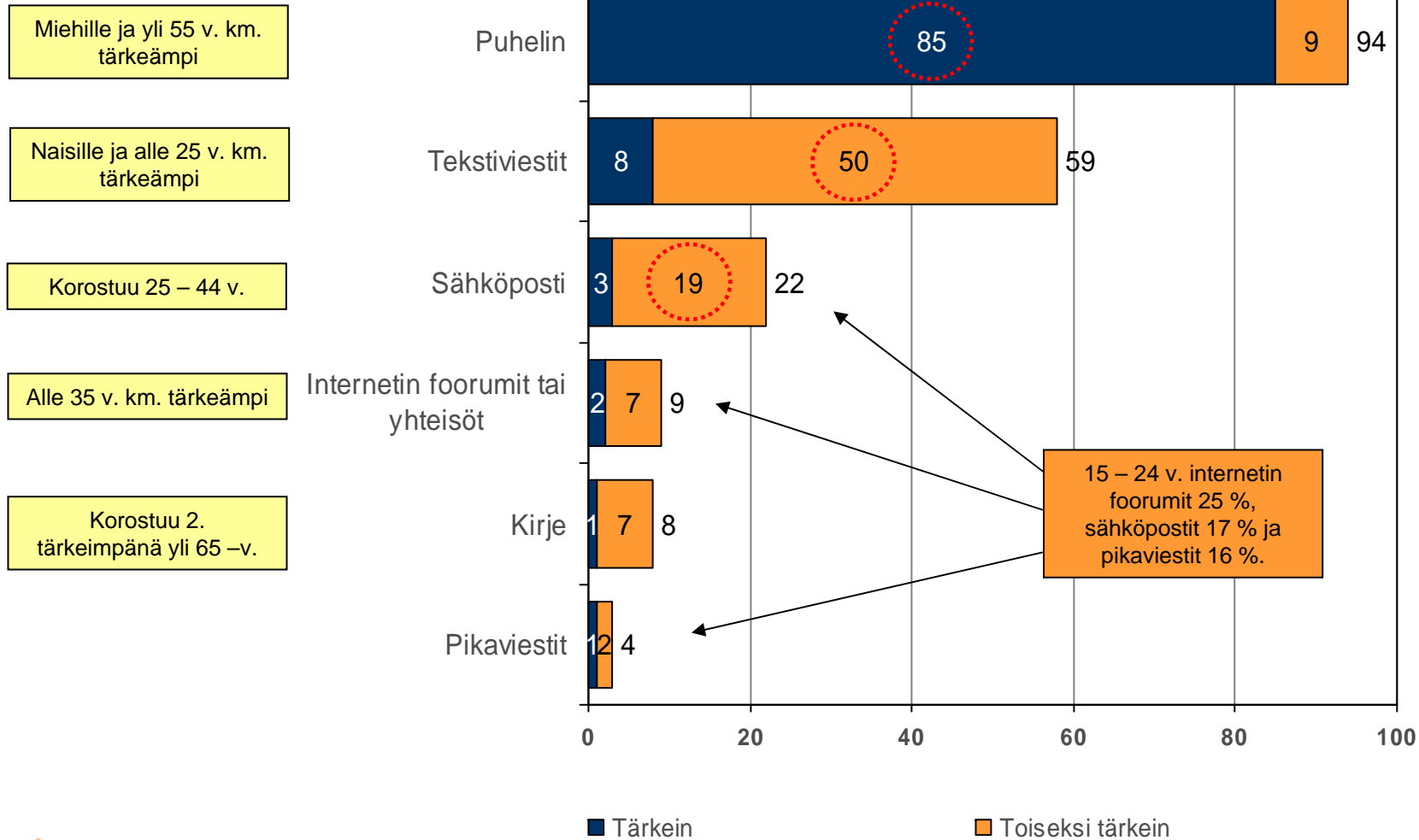

Nuorilla edullisuus korostuu

Muita syitä mm. ajansäästäminen, ei aikaan sidottu, tottumus/tapa

Tärkeimmät tavat viestiä ystävien ja sukulaisten kanssa – puhelin tärkein, tekstiviesti 2. tärkein, sähköposti 3. tärkein

% vastaajista (Kaikki vastaajat, n=2001)

Miehille ja yli 55 v. km. tärkeämpi

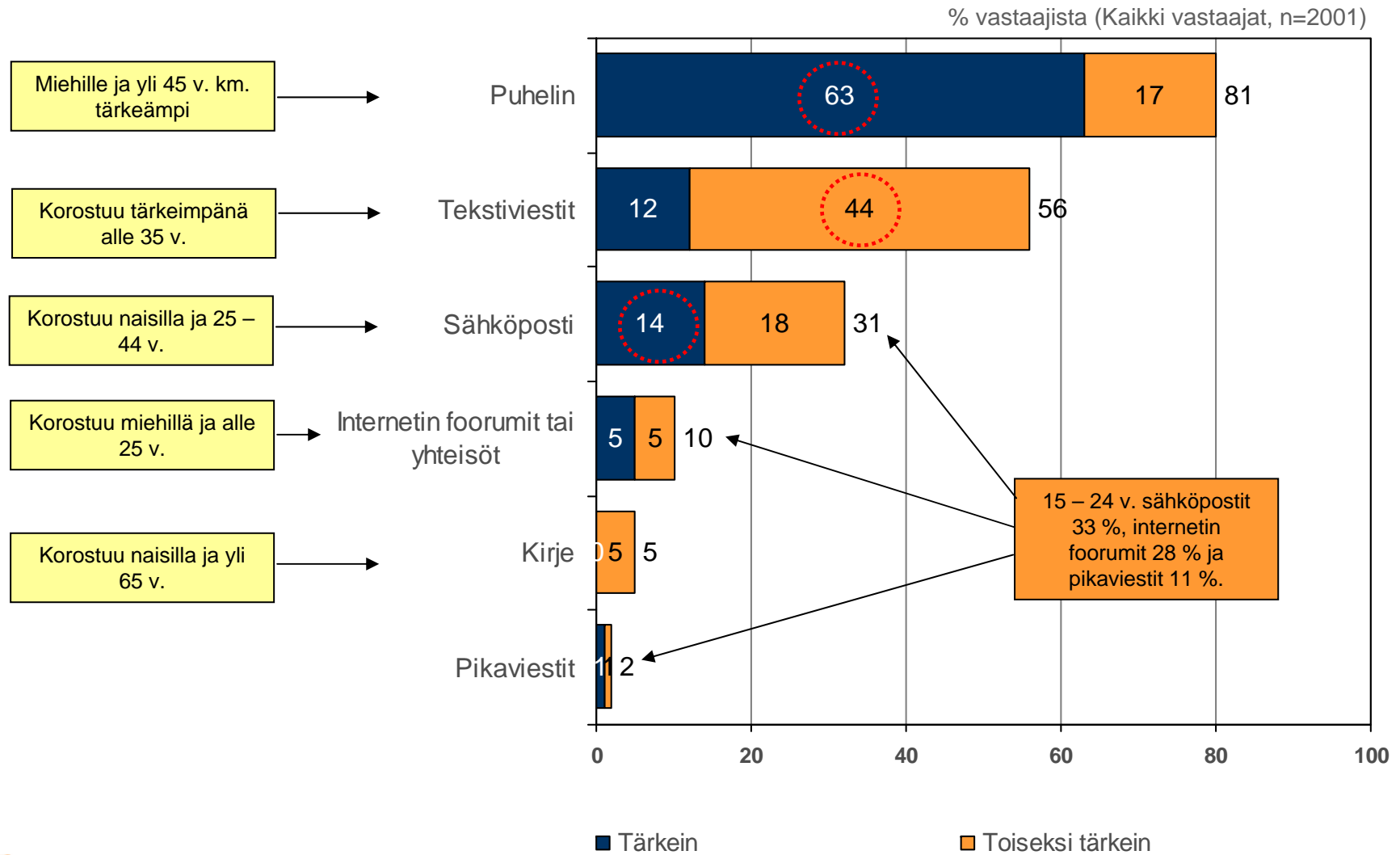
Naisille ja alle 25 v. km. tärkeämpi

Korostuu 25 – 44 v.

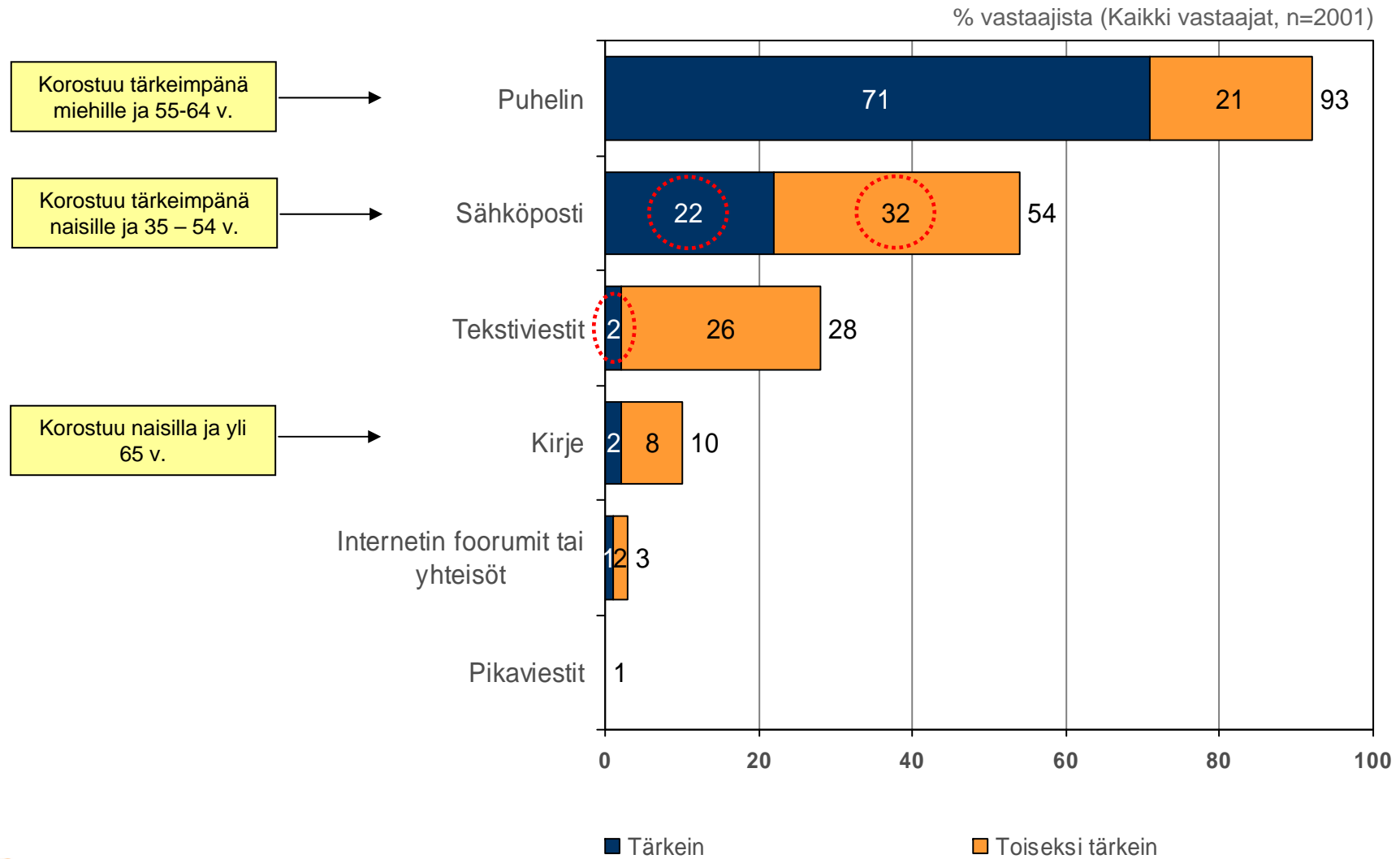
Alle 35 v. km. tärkeämpi

Korostuu 2. tärkeimpänä yli 65 –v.

Tärkeimmät tavat kun viestii harrastuksista – puhelimen osuus laskee ja sähköpostin nousee

Tärkeimmät tavat kun viestii työasioista tai muista ns. virallisista asioista – sähköposti nousee 2. tärkeimmäksi

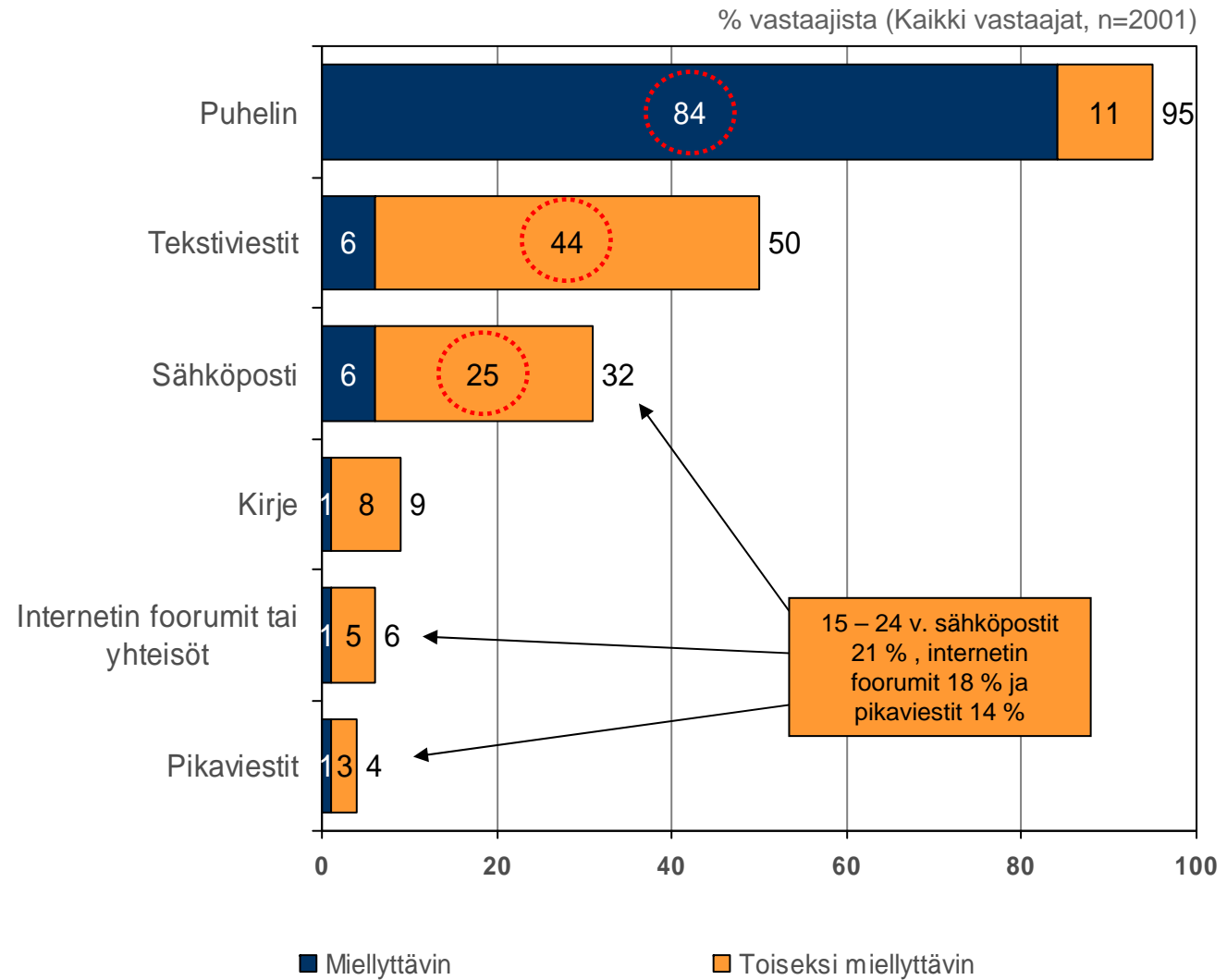
Korostuu tärkeimpänä miehille ja 55-64 v.

Korostuu tärkeimpänä naisille ja 35 – 54 v.

Korostuu naisilla ja yli 65 v.

Mikä näistä samoista yhteydenpitotavoista on itselle miellyttävin

Miellyttävin yhteydenpitotapa – tulokset samansuuntaiset kuin tärkeydessä:
Miehillä ja vanhemmilla puhelin korostuu, naisilla ja nuorilla tekstiviesti. 35-54 v. korostuu sähköposti, yli 65 v naisilla kirje

Millaisia huonoja puolia tai riskejä internetin kautta tapahtuvassa yhteydenpidossa tai viestinnässä on

% vastaajista

■ Kaikki vastaajat, n=2001

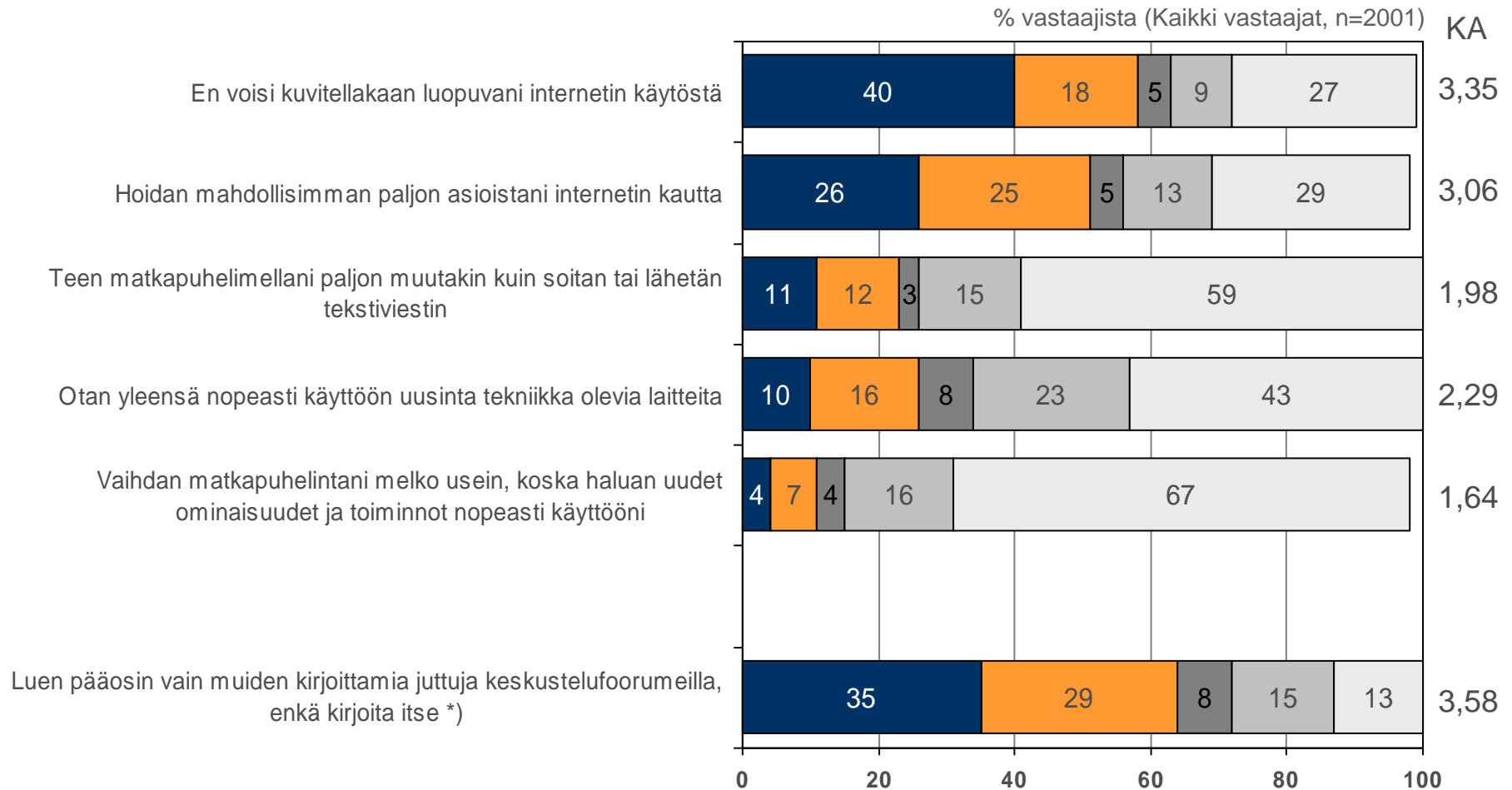
Suomalaisten ryhmittely omaksumisasteen ja internetin käytön/merkityksen suhteen

- Segmentointi/ryhmittelyanalyysi suoritettiin faktori- ja klusterianalyysien avulla
- Analyysin ensimmäisessä vaiheessa lomakkeen asenneväittämät ryhmiteltiin faktorianalyysillä kahteen asenneulottuvuuteen:
  - Omaksumisaste, ts. kuinka henkilö ottaa käyttöön tai omaksuu esim. uutta teknologiaa, uuden laitteen tai palvelun
  - Suhtautuminen internetiin / sen merkitys ja käyttö
- Analyysin toisessa vaiheessa suomalaiset ryhmiteltiin neljään toisesta poikkeavaan ryhmään faktorianalyysissä saatujen asenneulottuvuuksien avulla

Suomalaisten ryhmittely omaksumisasteen ja internetin käytön suhteen

- **Ryhmä 1**: Tekniset edelläkävijät, internetin käyttö ja merkitys vähäinen, N=127, **6 % suomalaisista**
  - Miehiä 61 %, keski-ikäisiä tai vanhempia, asuvat km. Asuvat km. useammin pienissä kaupungeissa tai maaseudulla haja-asutusalueella
- **Ryhmä 2**: Tekniset edelläkävijät, internetin käyttö ja merkitys suuri, N=361, **18 % suomalaisista**
  - Miehiä 62 %, nuoria alle 35 –v 52 %, asuvat kaupungeissa, ylempiä toimihenkilöitä tai opiskelijoita/koululaisia
- **Ryhmä 3**: Perinteiset, internetin käyttö ja merkitys suuri, N=907, **45 % suomalaisista**
  - Naisia 53 %, painotus nuorimmissa ikäryhmissä sekä kaupungeissa asuvissa, eläkeläisiä km. vähemmän
- **Ryhmä 4**: Perinteiset, internetin käyttö ja merkitys vähäinen, N=606, **30 % suomalaisista**
  - Naisia 54 %, yli 55 –vuotiaita 55 % (painotus vanhemmissa ikäryhmissä), asuvat km. useammin kunnissa, maaseudulla ja haja-asutusalueella, eläkeläisiä

Segmentoinnin asenneväittämät

*) Käyttää netin keskustelufoorumeita, n=574

■ Täysin samaa mieltä
 ■ Ei samaa/eri mieltä
 □ Täysin eri mieltä

■ Osittain samaa mieltä
 ■ Osittain eri mieltä

Yhteenveto

- Viestintävälineistä suomalaisista käyttävät vähintään viikoittain:
  - Matkapuhelinta 93 %, TV:tä 91 %, radiota 82 %, tietokonetta 76 %, lankapuhelinta 28 %
- Eri palveluista suomalaiset käyttävät:
  - Tekstiviestiä 85 %, sähköpostia 65 %, netin keskustelufoorumeja 29 %, pikaviestejä ”mesettäminen” 21 %
  - Internet-puhelut (esim. Skype) 15 %, videopuhelut 6 %, ei mitään palveluja 10 %
- Internetiä käyttää päivittäin 56 %, ei koskaan 18 %
- TV-ohjelmia suomalaisista katsoo TV-vastaanottimesta 92 % ja netistä 17 %, ei lainkaan TV:tä katsovia 5 %
  - Pelkästään TV:stä ohjelmia katsoo 78 % ja pelkästään netistä 3 %
- Lähes puolet nettiä käyttävistä suomalaisista täydentää TV:n katselua netin avulla
- TV-ohjelmia tai sen osia seuraa 41 % netin käyttäjistä. Vain netistä löytyvää liikkuvaa kuvaa tai ääntä seuraa 38 %. Muiden käyttäjien sisältöä seuraa 35 % ja yritysten kaupallisia palveluja 28 %. Ei mitään em. 28 %.
- Nettiä käytetään tiedonhakemiseen (84 %), sähköiseen asiointiin (80 %) sekä yhteydenpitoon (73 %). Musiikin/radion kuunteluun nettiä käyttää 36 %, TV-ohjelmien tai nettivideoiden katseluun noin kolmannes ja pelaamiseen neljännes.
- Ajankohtaisia uutisia seurataan eniten TV:stä 37 %, sanomalehdistä 34 %, internetistä 19 % ja radiosta 9 %
- Eniten suomalaiset lukevat vapaa-ajallaan maksullisia tilattavia (painettuja) lehtiä, seuraavana yleisimmin ilmaiseksi jaettavia lehtiä ja kolmantena maksuttomia sähköisiä lehtiä. Maksullisia sähköisiä lehtiä lukee vain reilu kymmenes väestöstä.
- Valtaosa netin käyttäjistä hyödyntää netin kaupallisia asiointipalveluja (87 %). Julkisia palveluja käyttää netin avulla 57 %. Ostoksia netissä on tehnyt reilu puolet ja 57 % siirtänyt tietoja/tiedostoja kuten kuvia tai videoita. 15 % netin käyttäjistä on tuottanut julkisesti saatavilla olevaa omaa sisältöä nettiin.
- Reilu viidennes käyttää nettiä vapaa-ajallaan yhteydenpitoon tai muuhun kommunikointiin.
- Suomalaisille tärkein viestintäväline ja samalla myös miellyttävin on puhelin. Toiseksi tärkeimmäksi mainitaan tekstiviestit, kun viestitään ystävien kanssa tai harrastuksista. Sähköposti nousee toiseksi tärkeimmäksi viestintävälineeksi kun viestintä koskee työ- tai muita virallisia asioita. Internetin foorumeja tai yhteisöjä pitää tärkeänä viestintävälineenä lähinnä vain nuoret.

